

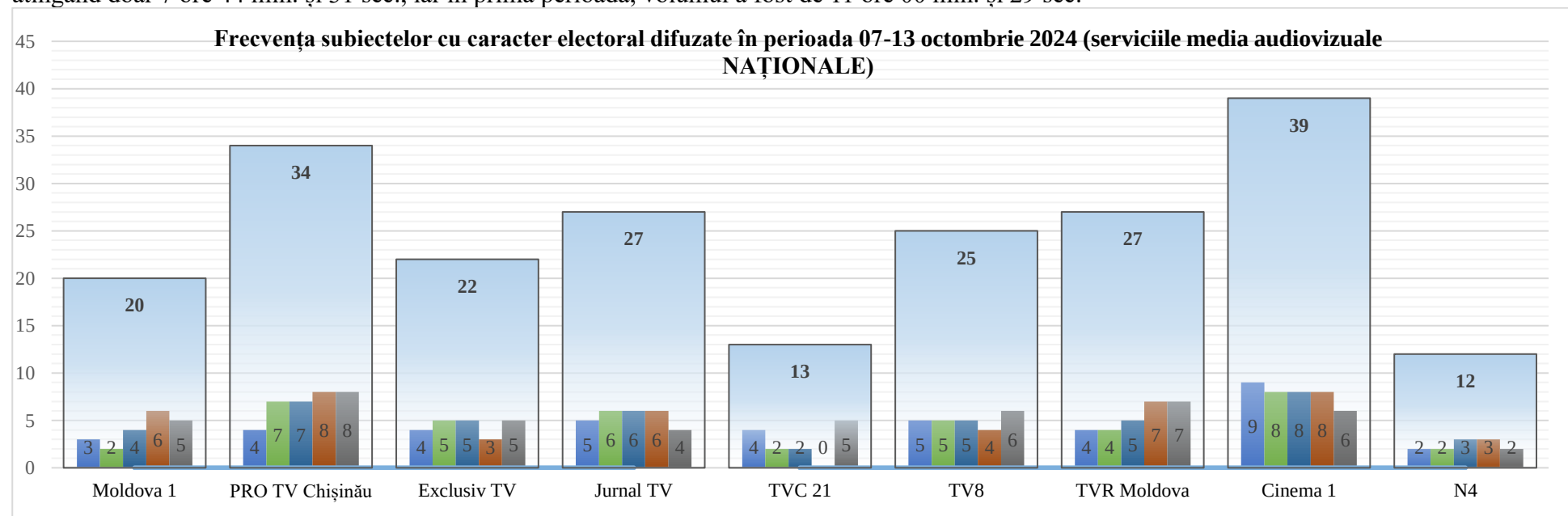
SINTEZA PRIVIND MODUL DE REFLECTARE A ALEGERILOR PREZIDENȚIALE ȘI A REFERENDUMULUI REPUBLICAN CONSTITUȚIONAL DIN 20 OCTOMBRIE 2024

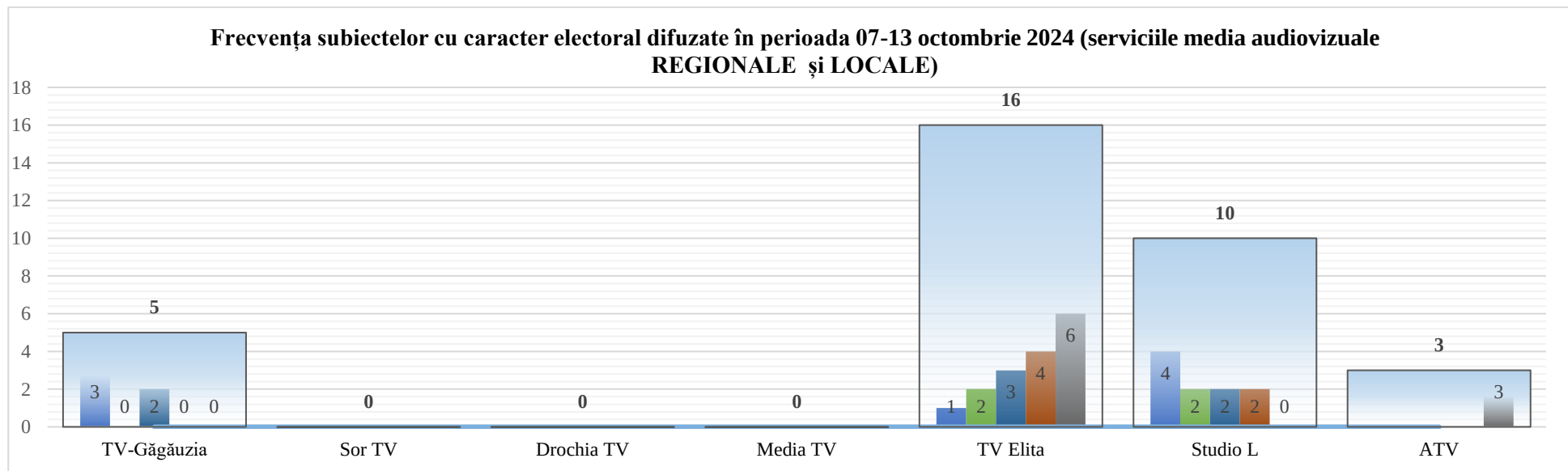
I. Programele de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 14-18 octombrie 2024, au fost supuse controlului 18 servicii media audiovizuale (în continuare – SMA), care au difuzat, în programele de știri și actualități, **253** de subiecte cu caracter electoral, în creștere cu 49 de subiecte față de perioada a doua, dar în scădere față de perioada a treia cu 31 de subiecte și față de prima perioadă cu 117 subiecte. Totodată este de menționat că, perioada de raport a fost cu 2 zile mai scurtă decât perioada a doua și a treia și cu 5 zile mai scurtă față de prima perioadă de control.

Volumul total alocat materialelor electorale difuzate de SMA monitorizate a fost de **10 ore 16 min. 38 sec.**, ceea ce constituie aproximativ **32,2 %** din durata totală a buletinelor informative difuzate în perioada monitorizată. Comparativ cu perioada a treia, când volumul materialelor electorale a fost de 11 ore 12 min. și 55 de sec., s-a observat o ușoară scădere în perioada a patra. De asemenea, în perioada a doua, volumul a fost semnificativ mai mic, atingând doar 7 ore 44 min. și 31 sec., iar în prima perioadă, volumul a fost de 11 ore 00 min. și 29 sec.

13 SMA din cele 16 care și-au asumat reflectarea campaniei în cadrul buletinelor informative, au difuzat subiecte cu caracter electoral în perioada de raport.

3 SMA, printre care „SOR-TV”, „Drochia TV” și „Media TV” și-au asumat difuzarea buletinelor informative cu conținut electoral în zilele de sâmbătă și duminică, respectiv aceste zile nu au fost monitorizate, dat fiind faptul că zilele menționate nu s-au inclus în această perioadă de control.

Cele mai multe subiecte cu caracter electoral în perioada a patra au fost difuzate de „Cinema 1” – 39 de subiecte (15,4 %). Acesta a fost lider atât în perioada a treia cu 35 de subiecte difuzate, cât și în a doua perioadă – cu 29 de subiecte difuzate, iar în prima perioadă întâietatea a fost deținută de „TVC 21” – cu 50 de subiecte.

Cele mai puține subiecte electorale în perioada a patra au fost difuzate de „ATV”, cu un total de 3 subiecte (1,2%). În perioada a treia, „TV Găgăuzia” a avut o acoperire similară, difuzând tot 3 subiecte. În perioada a doua, „SOR-TV” a avut cea mai scăzută acoperire, difuzând un singur subiect., iar în prima perioadă, „ATV” a fost din nou pe ultimul loc, cu 2 subiecte difuzate.

În perioada a patra, „PRO TV Chișinău” a alocat de cel mai mare spațiu subiectelor electorale – 01 oră 37 min. 10 sec. (15,8 %). În perioada a treia și a doua, „Exclusiv TV” a fost lider în difuzarea subiectelor cu caracter electoral, oferind 1 oră 33 min. și 29 sec. în perioada a treia și 1 oră 12 min. și 09 sec. pentru subiectele electorale difuzate în perioada a doua. În prima perioadă, la fel „PRO TV Chișinău” a alocat cel mai mare spațiu, asigurând o acoperire de 1 oră 24 min. și 29 sec. subiectelor electorale.

În perioada a patra, ca și în primele două perioade de control, „ATV” a alocat cel mai mic spațiu materialelor electorale – 04 min. 51 sec., în creștere, comparativ cu cele 3 min. și 18 sec. alocate în perioada a doua și 1 min. și 25 de sec. – în prima perioadă. În perioada a treia, „TVC 21” a avut, de asemenea, o acoperire limitată, alocând 14 min. și 26 de sec. pentru subiectele cu caracter electoral.

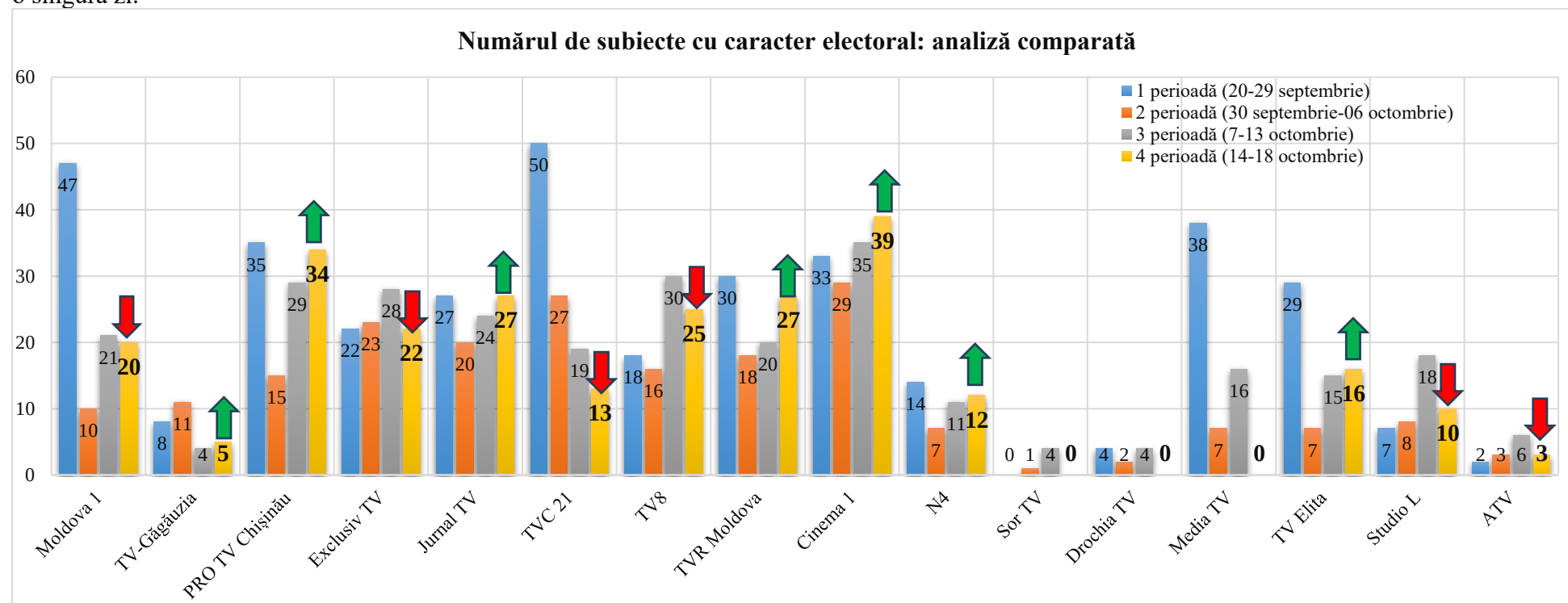
9 SMA au avut o repartitie uniformă a subiectelor electorale, acestea fiind: „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4” și „TV Elita”.

4 SMA au repartizat neuniform știrile electorale. Acestea sunt: „TVC 21”, „TV-Găgăuzia”, „Studio-L” și „ATV”.

9 SMA au difuzat subiecte cu caracter electoral în toate cele 5 zile monitorizate. SMA sunt: „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4” și „TV Elita”.

2 SMA au difuzat știri electorale în 4 zile. Acestea sunt: „TVC 21” și „Studio-L”.

1 SMA, „TV-Găgăuzia” a reflectat campania difuzând știri cu caracter electoral în 2 zile, iar „ATV” a informat publicul difuzând subiecte electorale într-o singură zi.

Analiza comparată a numărului de subiecte cu caracter electoral difuzate în a treia și a patra perioadă de monitorizare, ne indică faptul că în cazul a 7 SMA („TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „Jurnal TV”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4” și „TV Elita”) s-a evidențiat o tendință de creștere a numărului de știri și reportaje cu tematică electorală, în timp ce la alte 6 SMA („Moldova 1”, „Exclusiv TV”, „TVC 21”, „TV8”, „Studio-L” și „ATV”) s-a observat o scădere a acestora.

8 SMA au difuzat cele mai multe subiecte electorale în prima perioadă de control, comparativ cu perioadele următoare, aceste SMA fiind „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „Canal Regional”, „TVC 21”, „TVR Moldova”, „N4”, „Media TV” și „TV Elita”. Totodată, este de menționat că „Canal Regional” a difuzat buletine informative doar în prima perioadă, iar conform declarației depusă și aprobată de CA, SMA nu și-a asumat difuzarea buletinelor informative.

1 SMA, „TV-Găgăuzia” a difuzat cel mai mare număr de subiecte electorale în perioada a doua de control, comparativ cu celelalte perioade.

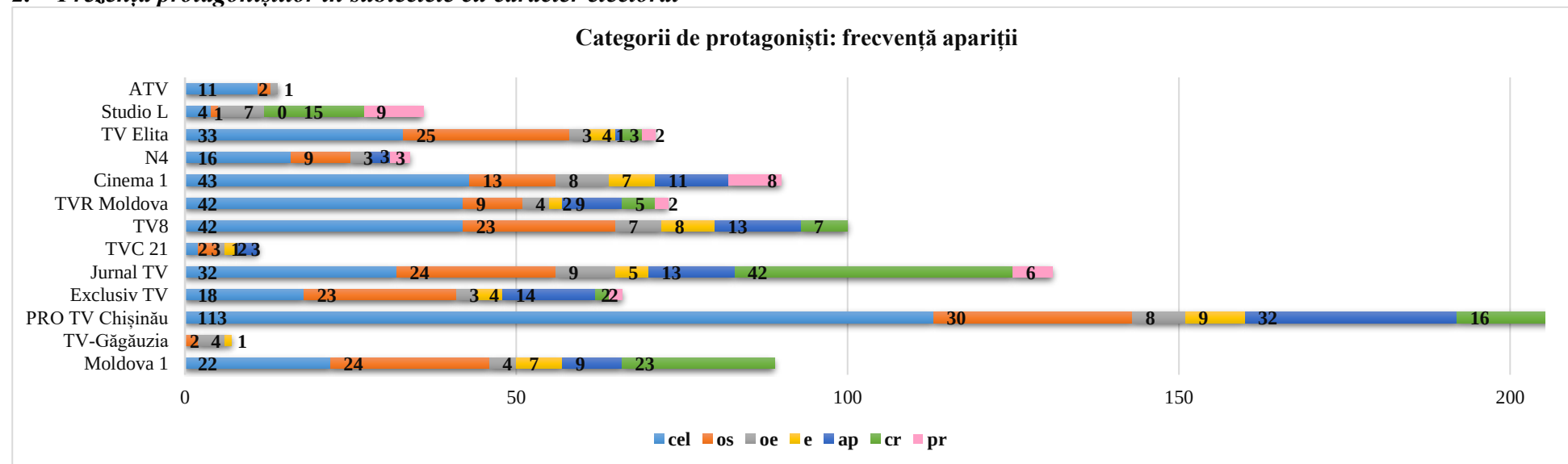
5 SMA au difuzat cele mai multe subiecte electorale în perioada a treia de control. Aceste SMA sunt: „Exclusiv TV”, „TV8”, „SOR-TV”, „Studio-L” și „ATV”.

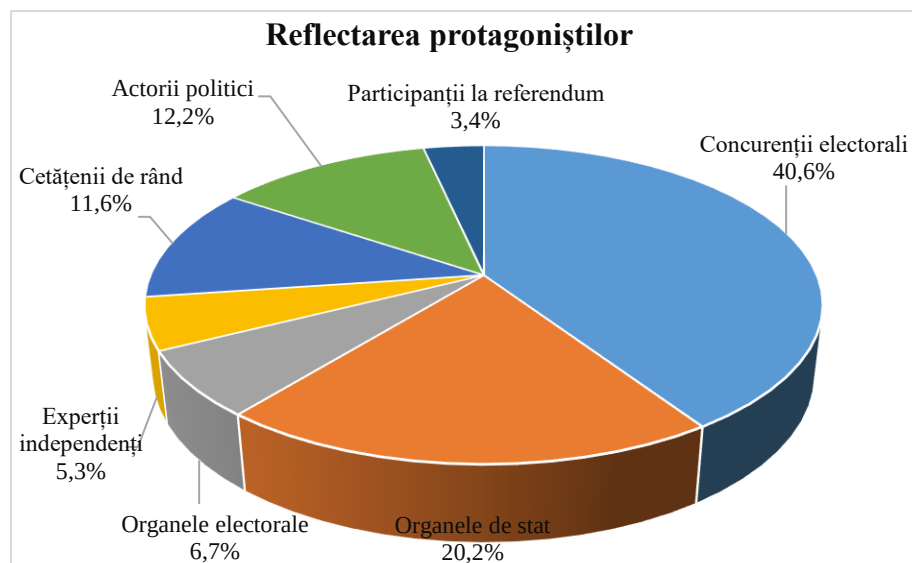
1 SMA, „Cinema 1” a difuzat cele mai subiecte electorale în perioada a patra de control, comparativ cu cele 3 perioade precedente.

1 SMA, „Drochia TV” a difuzat cele mai multe subiecte electorale în prima și a treia perioadă, câte 4 subiecte.

1 SMA, „Jurnal TV” a difuzat cele mai multe subiecte electorale în prima și a patra perioadă de control, câte 27 de subiecte.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În perioada a patra, protagoniștii cu cele mai multe apariții în subiectele cu caracter electoral au fost concurenții electorali, având o pondere de 40,6%, urmați de organele de stat, care au reprezentat 20,2%. Participanții la referendum au avut cele mai puține apariții – 3,4%.

În perioada a treia, concurenții electorali au continuat să fie protagoniștii principali, cu 24,3%, iar participanții la referendum au înregistrat unele din cele mai puține apariții, cu 7,9%.

În a doua perioadă, concurenții electorali au fost din nou cei mai prezenți, cu 37,7%, în timp ce experții au avut cele mai puține apariții, cu 4,9%.

În prima perioadă, concurenții electorali au dominat din nou, având 40,6% din apariții, în contrast cu organele de stat, care au avut cele mai puține prezențe, cu 4,2%.

Analiza comparată ne indică faptul că concurenții electorali au dominat la capitolul apariții în toate cele patru perioade, dar procentul lor a scăzut progresiv de la 40,6% în prima perioadă și a patra perioadă, la 37,7% în a doua și la 24,3% în a treia. Participanții la referendum au avut o vizibilitate scăzută în toate cele

patru perioade de control, cu o vizibilitate de 3,4 % în perioada a patra, 7,9% în perioada a treia, 8,3 % – în perioada a doua și 5,5 % în prima perioadă. Prin urmare, participanții la referendum au avut o vizibilitate mult mai redusă în comparație cu concurenții electorali.

4 SMA au asigurat pluralismul și diversitatea opiniilor în știri, mediatizând 7 categorii de protagoniști. Acestea sunt: „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVR Moldova” și „TV Elita”.

4 SMA, au reflectat 6 categorii de protagoniști. Aceste SMA sunt: „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „TV8” și „Cinema 1”.

În cazul a 3 SMA – „TVC 21”, „N4” și „Studio-L” s-a constatat prezența a 5 categorii de protagoniști în buletinele informative.

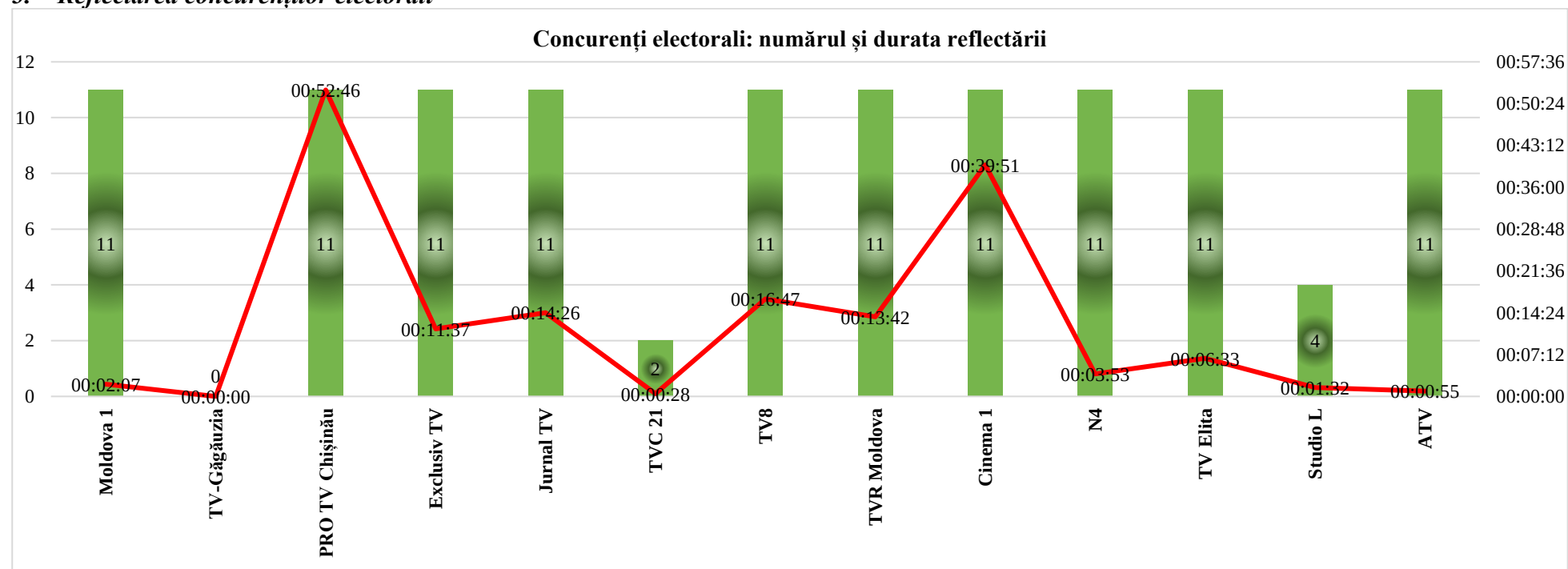
3 categorii de protagoniști au fost prezenți în știrile difuzate de „TV Găgăuzia” și „ATV”.

1 SMA, „TV Găgăuzia” nu a avut ca protagoniști concurenții electorali, situație constatată și în perioada a treia de control. În perioada a doua, 3 SMA inclusiv „Moldova 1”, „SOR-TV” și „ATV” nu au avut ca protagoniști concurenții electorali, iar în prima perioadă 4 SMA nu au acordat timp concurenților electorali, inclusiv „SOR-TV”, „Axial TV”, „Studio-L” și „ATV”.

5 SMA nu au avut ca protagoniști participanții la referendum. Aceste SMA sunt: „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „TVC 21”, „TV8” și „ATV”. În perioada a treia, 7 SMA nu au avut ca protagoniști participanții la referendum, inclusiv „PRO TV Chișinău”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „N4”, „SOR-TV” și „Studio-L”. În a doua perioadă, 6 SMA fără protagoniști participanți la referendum prezenți au fost „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „TVC 21”, „Media TV”, „TV Elita” și „Studio-L”, iar în prima perioadă 8 SMA nu au reflectat participanții la referendum, printre care

„TV-Găgăuzia”, „Canal Regional”, „SOR-TV”, „Drochia TV”, „Axial TV”, „TV Elita”, „Studio-L” și „ATV”. Analiza comparată ne indică faptul că „TVR Moldova”, „N4”, „Media TV” și „Drochia TV” nu au reflectat participanții la referendum într-o singură perioadă, „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „TV8”, „ATV”, „SOR-TV” și „TV Elita” nu au reflectat participanții în două perioade, iar „PRO TV Chișinău”, „TVC 21” și „Studio-L” au omis reflectarea participanților la referendum în trei perioade de control.

3. Reflectarea concurenților electorali

12 SMA au reflectat concurenții electorali în perioada a patra de control.

10 SMA au reflectat toți cei 11 concurenți electorali înscriși în cursa electorală. Aceste SMA sunt: „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „TV Elita” și „ATV”. „TVC 21” a reflectat 2 concurenți electorali, iar „Studio-L” – 4 concurenți electorali.

1 SMA, „TV Găgăuzia” nu a reflectat niciun concurent electoral.

11 SMA au oferit timp concurenților electorali pentru expunerea activităților de campanie, cu prezența directă și/sau indirectă, printre care „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „TV Elita” și „Studio-L”.

1 SMA, „ATV” a nominalizat concurenții electorali.

Analiza comparativă a numărului de concurenți electorali reflectați în toate cele 4 perioade de control ne indică faptul că:

- 4 SMA i-au reflectat pe toți cei 11 concurenți electorali în toate cele 4 perioade de control, aceste SMA fiind „PRO TV Chișinău”, „Jurnal TV”, „TVR Moldova” și „Cinema 1”.
- 4 SMA i-au reflectat pe toți cei 11 concurenți electorali în 3 perioade de control. Aceste SMA sunt: „TV8”, „N4”, „TV Elita” și „Drochia TV”.
- 4 SMA i-au reflectat pe toți cei 11 concurenți electorali în 2 perioade de control, printre care se regăsesc „Moldova 1”, „Exclusiv TV”, „ATV” și „Media TV”.
- 2 SMA „SOR-TV” și „Studio-L” i-au reflectat pe toți cei 11 concurenți electorali într-o singură perioadă de control.
- 2 SMA nu au reflectat niciun concurent electoral într-o singură perioadă de control, aceste SMA fiind „Moldova 1” și „Studio-L”.
- 3 SMA nu au reflectat niciun concurent electoral în două perioade de control, printre care „SOR-TV”, „ATV” și „TV-Găgăuzia”.

Ca durata de reflectare, cel mai mare spațiu concurenților electorali a fost acordat de „PRO TV Chișinău” – 54 min. 46 sec., iar cel mai puțin spațiu a fost acordat de „TVC 21” – 28 sec. Analiza comparată ne indică că „PRO TV Chișinău” a fost lider la capitolul acordării spațiului de emisie concurenților electorali în perioada a patra (54 min. 46 sec.) și în prima perioadă (35 min. 00 sec.), iar „Cinema 1” a deținut întâietate în perioada a doua (34 min. 45 sec.) și a treia perioadă de control (37 min. 45 sec.). Cel mai puțin spațiu acordat concurenților a fost oferit de „TVC 21” (28 sec.) – în perioada a patra de control, „Studio-L” (01 min. 10 sec.) – în perioada a treia, „TV Elita” (55 sec.) – în perioada a doua și „Drochia TV” (01 min. 50 sec.) – în prima perioadă.

Frecvența aparițiilor concurenților electorali în perioada 14-18 octombrie 2024

Concurenti electorali	Moldova 1	TV -Găgăuzia	PRO TV Chișinău	Exclusiv TV	Jurnal TV	TVC 21	TV8	TVR Moldova	Cinema 1	N4	TV Elita	Studio L	ATV	TOTAL
A. Stoianoglo	2	-	12	2	4	-	5	6	6	1	3	-	1	42
M. Sandu	3	-	12	2	5	1	5	5	5	2	3	-	1	44
R. Usafii	2	-	12	4	5	-	5	5	5	2	3	-	1	44
V. Tarlev	1	-	8	1	3	-	4	5	4	1	3	1	1	32
I. Vlah	2	-	10	1	1	-	4	4	4	1	3	-	1	31
I. Chicu	2	-	11	1	3	-	2	3	3	2	3	-	1	31
A. Năstase	2	-	8	2	3	-	4	2	3	2	3	1	1	31
O. Țicu	2	-	10	1	2	-	3	4	2	1	3	-	1	29
V. Furtună	2	-	10	1	2	-	2	3	6	1	3	1	1	32
T. Ulianoschi	2	-	10	1	3	1	4	3	3	2	3	1	1	34
N. Morari	2	-	10	2	1	-	4	2	2	1	3	-	1	28

Cu referire la prezența concurenților electorali în calitate de protagoniști în știri este de menționat că, concurenții electorali au acumulat în total 378 de prezențe, cu 134 de apariții mai multe decât în perioada a treia de control, cu 124 mai multe decât în perioada a doua a controlului și cu 120 de prezențe mai puține decât în prima perioadă.

Cele mai multe mențiuni ale concurenților electorali au fost prezentate de „PRO TV Chișinău” – 113 apariții, iar cele mai puține apariții ale concurenților electorali s-au atestat la „TVC 21” – cu 2 apariții. În perioada a treia, la fel „PRO TV Chișinău” a înregistrat cele mai multe apariții ale concurenților electorali – 32 apariții, iar cele mai puține apariții ale concurenților electorali s-au atestat la 3 SMA, și anume, „Exclusiv TV”, „TV8” și „Studio-L”, fiecare cu câte 6 apariții. În a doua perioadă, „TV8” a fost SMA cu cele mai multe apariții ale concurenților electorali în subiectele de știri – 36 apariții, iar cele mai puține apariții ale concurenților electorali s-au înregistrat la „Exclusiv TV” – 8 apariții. În prima perioadă, „PRO TV Chișinău” a înregistrat cele mai multe apariții ale concurenților electorali – 61 de prezențe, cele mai puține prezențe fiind înregistrate de „TV-Găgăuzia” – 4 prezențe.

Ca frecvență, cei mai reflectați concurenți electorali au fost M. Sandu și R. Usatii – de 44 de ori, fiind urmați de A. Stoianoglo – de 42 de ori. Cele mai puține prezențe i-au revenit concurentului electoral N. Morari – 28 de ori. În perioada a treia, cel mai reflectat concurent electoral a fost M. Sandu – de 34 de ori, iar cele mai puține prezențe, 14 la număr, i-au revenit N. Morari. În perioada a doua, concurentul electoral M. Sandu a fost vizată în cele mai multe subiecte (30), iar cel mai puțin reflectat concurent electoral ca frecvență a fost R. Usatii – cu 18 apariții. În prima perioadă cele mai multe apariții le-a avut concurentul electoral M. Sandu – 68 de ori, iar cele mai puține apariții i-au revenit concurentului T. Ulianovschi – 33 de apariții.

Cu referire la durata reflectării concurenților electorali în cadrul programelor informative, aceasta a fost repartizată pe SMA după cum urmează în tabelul de mai jos:

Durata totală a reflectării concurenților electorali în perioada 14-18 octombrie 2024, [oră:min.:sec.]

Concurenti electorali	Moldova 1	TV-Găgăuzia	PRO TV Chișinău	Exclusiv TV	Jurnal TV	TVC 21	TV8	TVR Moldova	Cinema 1	N4	TV Elita	Studio L	ATV
A. Stoianoglo	0:00:10	-	0:05:56	0:01:38	0:01:34	-	0:00:57	0:01:49	0:04:40	0:00:10	0:00:45	-	0:00:05
M. Sandu	0:00:27	-	0:06:05	0:01:07	0:02:26	-	0:01:55	0:01:59	0:04:44	0:00:45	0:00:36	-	0:00:05
R. Usatii	0:00:15	-	0:06:27	0:02:16	0:02:12	-	0:01:07	0:01:15	0:04:54	0:00:39	0:00:39	-	0:00:05
V. Tarlev	0:00:05	-	0:03:53	0:00:27	0:01:24	-	0:02:07	0:01:14	0:02:02	0:00:05	0:00:51	0:00:18	0:00:05
I. Vlah	0:00:10	-	0:03:20	0:00:15	0:00:30	-	0:00:36	0:00:59	0:03:04	0:00:05	0:00:51	-	0:00:05
I. Chicu	0:00:10	-	0:04:28	0:00:20	0:01:23	-	0:00:45	0:01:02	0:02:19	0:00:30	0:00:30	-	0:00:05
A. Năstase	0:00:10	-	0:04:27	0:02:33	0:01:21	-	0:01:28	0:01:02	0:03:39	0:00:40	0:00:24	0:00:07	0:00:05
O. Țicu	0:00:10	-	0:03:55	0:00:25	0:00:47	-	0:01:28	0:01:25	0:03:37	0:00:05	0:00:42	-	0:00:05
V. Furtună	0:00:10	-	0:03:41	0:00:15	0:01:01	-	0:01:42	0:01:05	0:03:25	0:00:05	0:00:36	0:00:16	0:00:05
T. Ulianovschi	0:00:10	-	0:05:33	0:00:25	0:01:24	0:00:14	0:01:50	0:01:15	0:04:06	0:00:44	0:00:18	0:00:51	0:00:05
N. Morari	0:00:10	-	0:05:01	0:01:56	0:00:24	-	0:02:52	0:00:37	0:03:21	0:00:05	0:00:21	-	0:00:05

În perioada de control, volumul total de timp oferit celor 11 concurenți electorali a fost de **2 ore 44 min. și 37 sec.**, ceea ce reprezintă o pondere de **26,7 %** din durata totală a subiectelor electorale difuzate. În perioada a treia, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 01 oră 57 min. 52 sec., în perioada a doua acest volum a constituit 02 ore 23 min. 31 sec., iar în prima perioadă – 03 ore 26 min. 28 sec.

Volumul de timp alocat concurenților a scăzut progresiv din prima perioadă (cel mai ridicat nivel înregistrat) până în perioada a treia (cel mai scăzut nivel înregistrat). Perioada a patra de control a înregistrat o creștere față de perioada a treia și a doua, dar nu a atins nivelul alocat în prima perioadă.

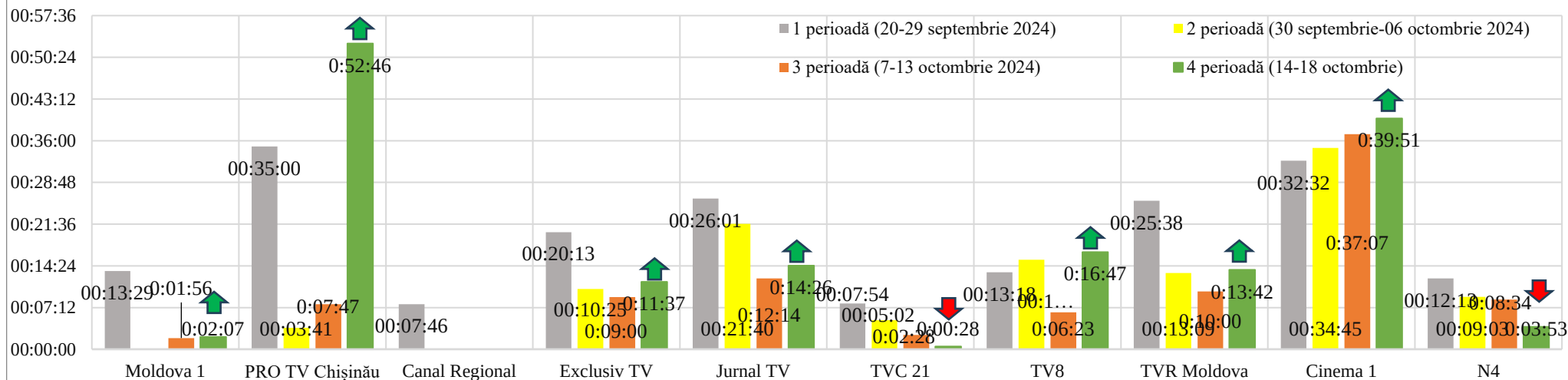
Cel mai mediatizat concurent electoral în perioada a patra de control a fost M. Sandu – cu 20 min. și 23 sec. (12,4 %), fiind urmată de R. Usatîi cu 19 min. și 49 sec. (12 %), iar cel mai puțin a fost reflectată I. Vlah cu 9 min. și 55 sec. (6 %), de 2 ori mai puțin decât M. Sandu. În perioada a treia, cel mai mediatizat concurent electoral a fost V. Furtună – 17 min. 07 sec. (14,5 %), iar cel mai puțin au fost reflectați 2 concurenți electorali, A. Năstase și O. Țîcu – fiecare din ei cu câte 07 min. 40 sec. (6,5 %). În perioada a doua, concurentul electoral cu cel mai mare timp de reflectare a fost iarăși M. Sandu – cu o durată cumulată de 20 min. 02 sec. (14 %), iar concurentul electoral cu cel mai mic timp de reflectare a fost R. Usatîi – cu 06 min. 56 sec. (4,8%), iar în prima perioadă, de asemenea întâietate a deținut M. Sandu – 35 min. 48 sec. (17,4 %), iar la polul opus s-a aflat concurentul electoral O. Țîcu – 08 min. 18 sec. (4 %).

În cazul a 6 SMA – „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TV8”, „TVR Moldova” și „Cinema 1” s-a constatat o distribuție neuniformă a timpului de antenă acordat concurenților electorali, unii beneficiind de o expunere mult mai mare decât alții.

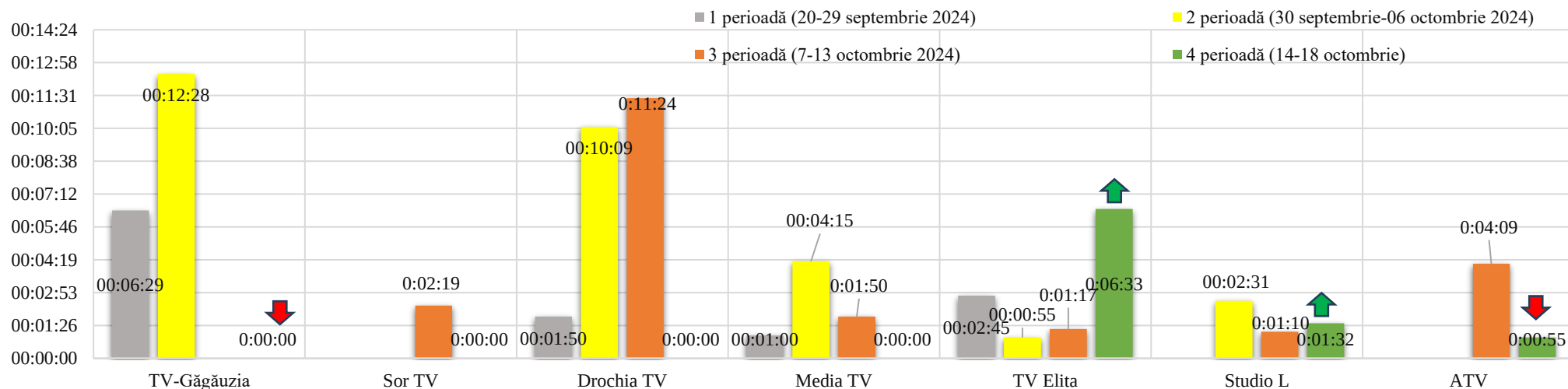
Exemplificăm:

- „PRO TV Chișinău” (R. Usatîi – 06 min. 27 sec., iar I. Vlah – cu 03 min. 20 sec.);
- „Exclusiv TV” (A. Năstase – 02 min. 33 sec., iar I. Vlah și V. Furtună – cu câte 15 sec.);
- „Jurnal TV” (M. Sandu – 02 min. 26 sec., iar N. Morari – cu 24 sec.);
- „TV8” (M. Sandu – 01 min. 59 sec., iar I. Vlah – cu 36 sec.);
- „TVR Moldova” (M. Sandu – 01 min. 59 sec., iar N. Morari – cu 37 sec.);
- „Cinema 1” (R. Usatîi – 04 min. 54 sec., iar V. Tarlev – cu 2 min. 02 sec.).

Concurenți electorali: durata reflectării (SMA naționale)

Concurenți electorali: durata reflectării (SMA regionale și locale)

Analiza comparată a volumului de timp alocat concurenților electorali în perioada a patra comparativ cu perioada a treia, ne indică faptul că în cazul a 4 SMA („TV-Găgăuzia”, „TVC 21”, „N4” și „ATV”) s-a evidențiat o tendință de scădere a timpului alocat concurenților electorali, în timp ce la alte 9 SMA („Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „TV Elita” și „Studio-L”) s-a observat o creștere.

9 SMA au reflectat concurenții electorali în toate cele patru perioade de control, aceste SMA sunt „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4” și „TV Elita”.

4 SMA au reflectat concurenții electorali în trei perioade de control, inclusiv „Moldova 1”, „Drochia TV”, „Media TV” și „Studio-L”.

2 SMA au reflectat concurenții electorali în două perioade de control, acestea fiind „TV-Găgăuzia” și „ATV”.

2 SMA au reflectat concurenții electorali într-o singură perioadă de control, aceste SMA sunt „Canal Regional” și „SOR-TV”.

7 SMA au alocat cel mai mult timp concurenților electorali în prima perioadă de control, printre care „Moldova 1”, „Canal Regional”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TVR Moldova” și „N4”.

3 SMA au alocat cel mai mult timp concurenților electorali în a doua perioadă de control, printre care „TV-Găgăuzia”, „Media TV” și „Studio-L”.

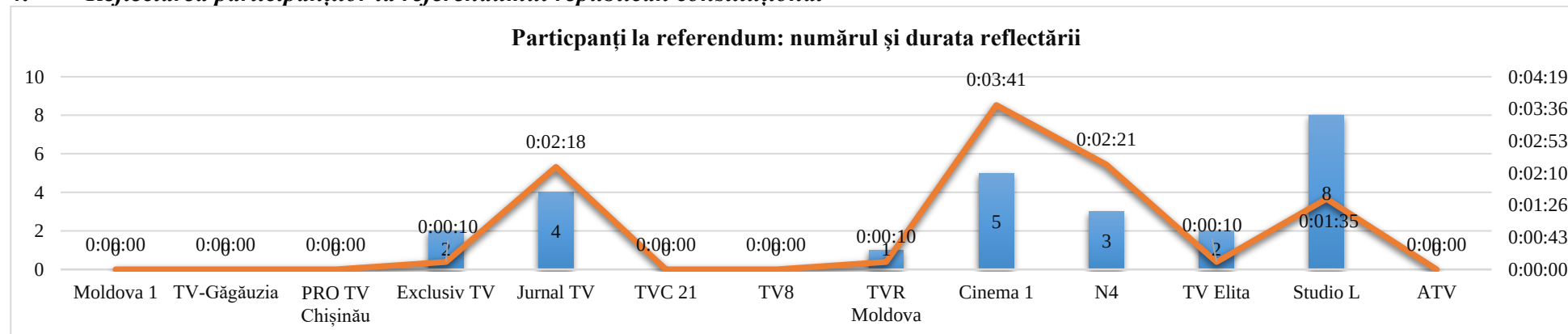
3 SMA au alocat cel mai mult timp concurenților electorali în a treia perioadă de control, printre care „SOR-TV”, „Drochia TV” și „ATV”.

4 SMA au alocat cel mai mult timp concurenților electorali în a patra perioadă de control, printre care „PRO TV Chișinău”, „TV8”, „Cinema 1” și „TV-Elita”.

Totodată este de menționat că, „Canal Regional” a difuzat buletine informative în prima perioadă, deși nu s-a angajat. În următoarele perioade de control, SMA s-a conformat Declarației și nu a difuzat buletine informative.

„Media TV”, „Drochia TV” și „SOR-TV” și-au asumat difuzarea buletinelor informative în zilele de sâmbătă și duminică, iar aceste zile au lipsit în perioada a patra de control.

4. *Reflectarea participanților la referendumul republican constituțional*

În perioada a patra de control, 7 SMA au reflectat participanții la referendum în cadrul știrilor cu caracter electoral difuzate, acestea fiind „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „TV Elita” și „Studio-L”.

6 SMA nu au oferit timp participanților la referendum. Aceste SMA sunt „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „TVC 21”, „TV8” și „ATV”.

2 SMA, „Exclusiv TV” și „TV Elita” au nominalizat participanții la referendum.

Ca durată, „Cinema 1” a alocat cel mai mare spațiu participanților la referendum – 03 min. 41 sec., iar cel mai puțin timp a fost alocat de „Exclusiv TV”, „TVR Moldova” și „TV Elita” – fiecare cu câte 10 sec. de reflectare. În perioada a treia, „Jurnal TV” a alocat cel mai mare spațiu participanților la referendum – 03 min. 10 sec., iar cel mai puțin timp a fost alocat de „TV Elita” – 10 sec. În perioada a doua de control, „Cinema 1” a fost cel care a alocat cel mai mare timp de reflectare participanților la referendum – 04 min. 48 sec., iar cel mai puțin timp a fost alocat de „TVR Moldova” și „TV8” – cu câte 10-15 sec. de reflectare, participanții la referendum fiind nominalizați de cele 2 SMA. În prima perioadă, de asemenea „Cinema 1” a alocat spațiul cel mai mare de timp, 03 min. 06 sec., iar cel mai puțin au reflectat „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TVR Moldova” și „N 4” – fiecare din ei cu 15 sec. de reflectare.

Frecvența aparițiilor participanților la referendum în perioada 14-18 octombrie 2024

Participanți la referendum	Moldova 1	TV-Găgăuzia	PRO TV Chișinău	Exclusiv TV	Jurnal TV	TVC 21	TV8	TVR Moldova	Cinema 1	N4	TV Elita	Studio L	ATV	TOTAL
PCRM	-	-	-	1	3	-	-	-	2	-	1	1	-	8
PVE	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
MRM	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
ALDE	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	2
PR	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	1	-	-	4
CUB	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	2
Bl. „Împreună”	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
PAS	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
MAN	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2
PDA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
AUR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2
PPN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2
Acasă	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	3
PSDE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
VP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1

Participanții la referendum au fost vizați în programele informative de știri și actualități acumulând un număr total de 32 de apariții (cel mai mic număr înregistrat), cu 47 mai puține decât în perioada a treia, cu 24 de apariții mai puține decât în perioada a doua și cu 36 apariții mai puține decât în prima perioadă.

Participanții la referendum au acumulat cele mai multe prezențe la „Studio-L” – 9 prezențe, iar cele mai puține apariții ale participanților la referendum au fost înregistrate la „TVR Moldova” – o apariție. În perioadele anterioare cele mai multe apariții au fost înregistrate la „Media TV” – 30 de apariții în perioada a treia, la „TV-Găgăuzia” și „Drochia TV”, fiecare SMA cu câte 15 apariții în perioada a doua și „Exclusiv TV” – 25 de apariții în perioada întâi.

Cele mai puține apariții au fost înregistrate la „Exclusiv TV” în perioada a treia, „N4” și „ATV” în perioada a doua și „TVC 21” în prima perioadă – fiecare SMA cu câte o apariție.

Cel mai mediatizat participant la referendum a fost PCRM – cu 8 apariții, iar cele mai puține apariții le-au avut PVE, Bl. „Împreună”, PAS, PDA și VP – fiecare cu câte o apariție. În perioada a treia de control, cel mai mediatizat participant la referendum a fost PR – cu 9 apariții, iar cele mai puține apariții au revenit 6 participanți la referendum după cum urmează, MRM, ALDE, CUB, Bl. „Împreună”, PDA și PPN – fiecare cu câte 4 apariții. În perioada a doua de raport, ALDE și PSDE au înregistrat cele mai multe apariții – fiecare cu câte 8 apariții, iar cele mai puține apariții le-au avut CUB, Bl. „Împreună”, PDA, NOI, Acasă și VP – fiecare cu câte 2 apariții. În prima perioadă, PR a fost participantul cu cele mai multe prezențe (9), iar cele mai puține prezențe au fost înregistrate pentru 6 SMA, și anume, MRM, ALDE, CUB, Bl. „Împreună”, PDA și PPN – fiecare cu câte 4 apariții.

6 SMA nu au oferit timp participanților la referendum. Aceste SMA sunt „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „TVC 21”, „TV8” și „ATV”.

Cu referire la durata reflectării participanților la referendum în cadrul programelor informative, datele pe fiecare sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Durata totală a reflectării participanților la referendum în perioada 14-18 octombrie 2024, [oră:min.:sec.]

Participanți la referendum	Moldova 1	TV-Găgăuzia	PRO TV Chișinău	Exclusiv TV	Jurnal TV	TVC 21	TV8	TVR Moldova	Cinema 1	N4	TV Elita	Studio L	ATV
PCRM	-	-	-	0:00:05	0:00:57	-	-	-	0:00:10	-	0:00:05	0:00:14	-
PVE	-	-	-	-	0:00:32	-	-	-	-	-	-	-	-
MRM	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ALDE	-	-	-	-	0:00:23	-	-	-	0:00:42	-	-	-	-
PR	-	-	-	0:00:05	-	-	-	-	0:00:10	-	0:00:05	-	-
CUB	-	-	-	-	0:00:26	-	-	-	-	-	-	0:00:05	-
Bl. „Împreună”	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0:00:05	-
PAS	-	-	-	-	-	-	-	0:00:10	-	-	-	-	-

MAN	-	-	-	-	-	-	-	-	0:01:16	-	-	0:00:13	-
PDA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0:00:32	-	-	-
AUR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0:01:02	-	0:00:20	-
PPN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0:00:47	-	0:00:05	-
Acasă	-	-	-	-	-	-	-	-	0:01:23	-	-	0:00:19	-
PSDE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0:00:14	-

Volumul total de timp oferit participanților la referendum, în perioada supusă controlului, de către SMA monitorizate a fost de 10 min. 25 sec., ceea ce constituie 1,7 % din durata totală a subiectelor cu caracter electoral difuzate de SMA monitorizate, fiind și cea mai mică valoare înregistrată în toate cele patru perioade de control. În perioadele anterioare, timpul oferit participanților la referendum a variat de la 12 min. 18 sec. în prima perioadă, la 16 min. 38 sec. în perioada a doua (fiind cea mai mare valoare înregistrată) și 14 min. 55 sec. în perioada a treia.

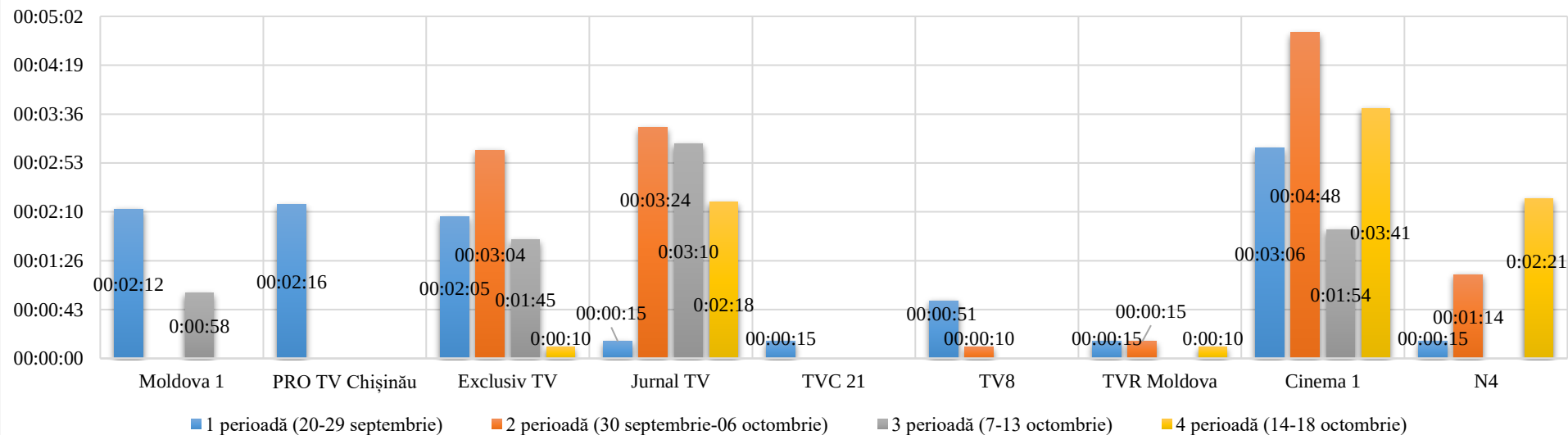
Ca durată de reflectare, în a patra perioadă, cel mai mediatizat participant la referendum a fost „Acasă” cu 01 min. 42 sec., iar cel mai puțin Bl. „Împreună” cu 5 sec. În a treia perioadă, MAN – 02 min. 43 sec. și PR – 02 min. 40 sec. au fost cei mai mediatizați participanți la referendum, iar MRM, ALDE, CUB, Bl. „Împreună”, PDA și PPN au beneficiat de cel mai mic timp de reflectare, fiecare din ei cu câte 20 sec. În perioada a doua de control, cel mai reflectat a fost PSDE – cu 06 min. și 46 sec., iar cel mai puțin mediatizați au fost 6 participanți la referendum, inclusiv CUB, Bl. „Împreună”, „PDA, PPN, Acasă și VP – fiecare cu câte 10 sec. În prima perioadă, cel mai mediatizat participant la referendum a fost MRM – 02 min. 41 sec., iar la polul opus s-au aflat PVE și CUB, fiecare cu câte 15 sec. de reflectare.

4 SMA au acordat timp participanților la referendum pentru expunerea activităților de campanie. Aceștia sunt: „Jurnal TV”, „Cinema 1”, „N4” și „Studio-L”.

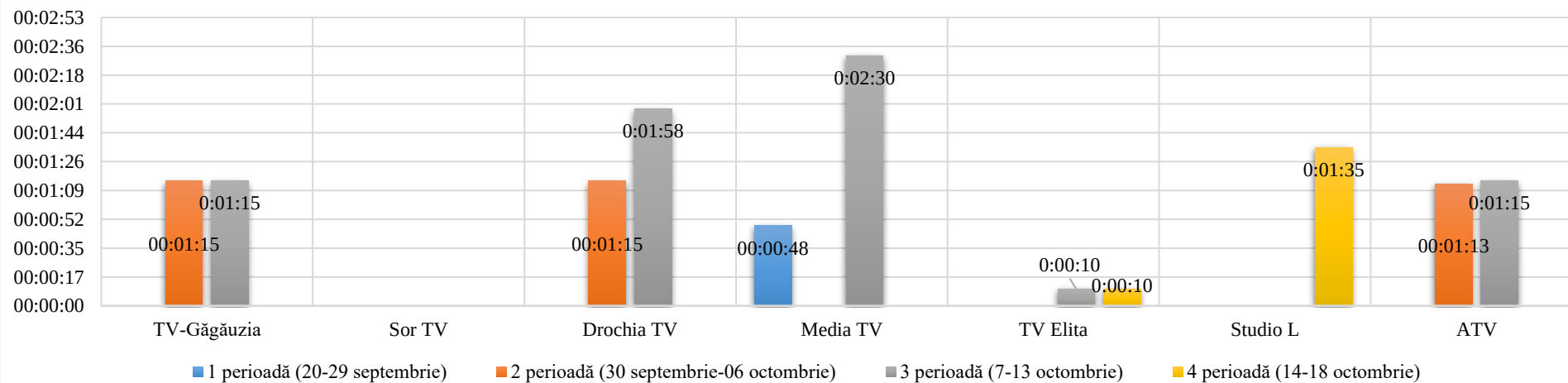
2 SMA au nominalizat participanții la referendum, aceștia sunt „Exclusiv TV” și „TV Elita”.

6 SMA nu au oferit timp participanților la referendum. Aceste SMA sunt „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „TVC 21”, „TV8” și „ATV”.

Participanți la referendum: durata reflectării (SMA naționale)

Participanți la referendum: durata reflectării (SMA regionale și locale)

3 SMA au reflectat participanții la referendum în toate cele patru perioade de control, aceste SMA sunt „Exclusiv TV”, „Jurnal TV” și „Cinema 1”.

2 SMA „TVR Moldova” și „N4” au reflectat participanții la referendum în 3 perioade de control.

7 SMA au reflectat participanții la referendum 2 perioade de control. Acestea sunt „Moldova 1”, „TV8”, „TV-Găgăuzia”, „Drochia TV”, „Media TV”, „TV Elita” și „ATV”

3 SMA, printre care se regăsește „PRO TV Chișinău”, „TVC 21” și „Studio-L” au reflectat participanții la referendum într-o singură perioadă de control.

1 SMA, „SOR-TV” nu a reflectat participanții la referendum în nicio perioadă de control.

4 SMA au alocat cea mai mare durată participanților la referendum în prima perioadă de control, printre care „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „TVC 21” și „TV8”.

3 SMA au alocat cea mai mare durată participanților la referendum în a doua perioadă de control, printre care „Exclusiv TV”, „Jurnal TV” și „Cinema 1”.

3 SMA au alocat cea mai mare durată participanților la referendum în a treia perioadă de control, printre care „Media TV”, „Drochia TV” și „ATV”.

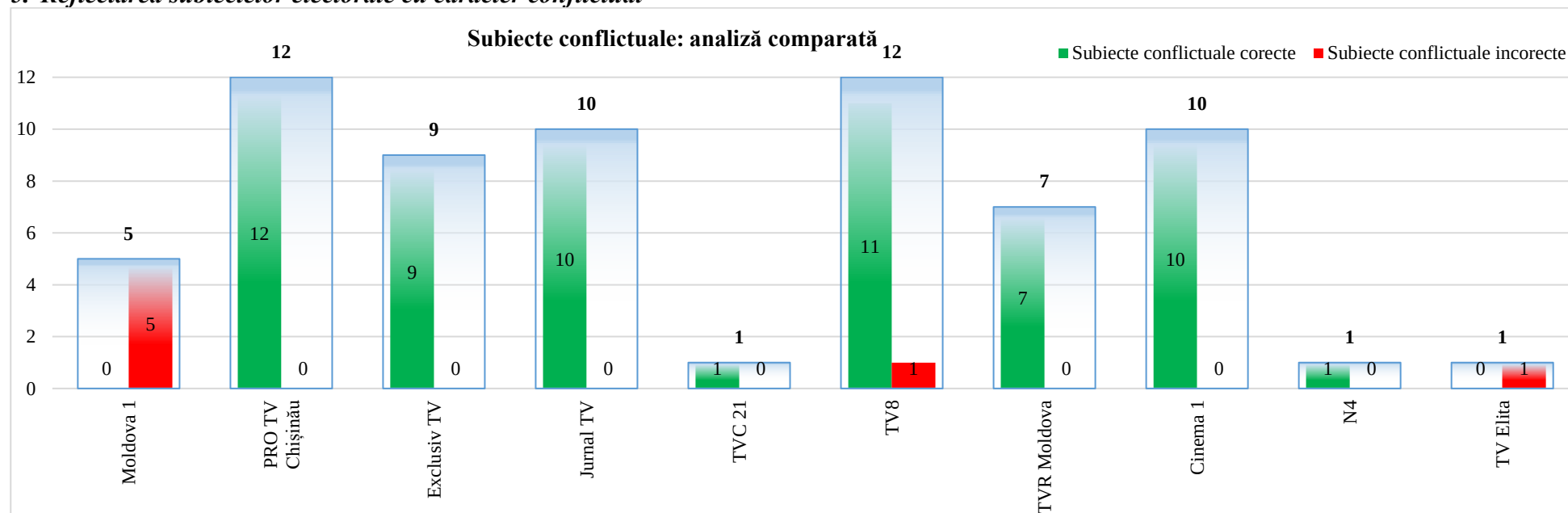
2 SMA au alocat cea mai mare durată participanților la referendum în a patra perioadă de control, printre care „Studio-L” și „N4”.

„TVR Moldova”, „TV-Găgăuzia” și „TV Elita” au alocat durată egală de reflectare a participanților la referendum în două perioade de control, „TV-Găgăuzia” în perioada a doua și a treia cu câte 15 sec. fiecare, „TVR Moldova” în prima și a doua perioadă cu câte 15 sec. și „TV Elita” în perioada a treia și a patra cu câte 10 sec. de reflectare.

Totodată este de menționat că, „Canal Regional” a difuzat buletine informative în prima perioadă, deși nu s-a angajat. În următoarele perioade de control, SMA s-a conformat Declarației și nu a difuzat buletine informative.

„Media TV”, „Drochia TV” și „SOR-TV” și-au asumat difuzarea buletinelor informative în zilele de sâmbătă și duminică, iar aceste zile au lipsit în perioada a patra de control.

5. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

Moldova 1

În perioada a patra de control 10 SMA au difuzat, cumulativ, 68 de subiecte conflictuale, cu 3 mai puțin decât în perioada a treia, cu 26 de subiecte mai mult decât în perioada a doua și cu 22 de subiecte mai mult decât în prima perioadă de control.

7 SMA au prezentat corect și echilibrat subiectele cu caracter conflictual asigurând pluralismul relativ de surse și opinii. Aceste SMA sunt „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TVR Moldova”, „Cinema 1” și „N4”.

3 SMA printre care „Moldova 1”, „TV8” și „TV Elita” au prezentat știri conflictuale dezechilibrate.

Totodată, este de menționat că, 3 SMA – „TV-Găgăuzia”, „Studio-L” și „ATV” – au difuzat în perioada de raport subiecte neconflictuale.

a) „Moldova 1”

În data de 14.10.2024, cu începere de la 21:01:05, „Moldova 1” a difuzat subiectul cu titlul: „*Guțul, interzisă în UE*” în care se vorbește despre un nou pachet de sancțiuni împotriva a 5 persoane: Evghenia Guțul – guvernatoarea UTA Găgăuzia și membrii cabinetului său: Mihail Vlah, Iurii Cuznețov și Ilia Uzun, care promovează separatismul, amenință suveranitatea și independența Republicii Moldova. Prin aceeași decizie a fost sancționată și Neli

Parotenco care a lucrat contabilă la Primăria Orhei, dar a fugit în Rusia din cauza investigațiilor privind finanțarea politică ilegală, unde a fondat organizația „Evrazia”.

La 15.10.2024, cu începere de la 21:05:07, a fost difuzată o știre despre noi percheziții desfășurate la Bălți în cadrul cauzei penale privind coruperea electorală și finanțarea ilegală a partidelor politice. În cadrul subiectului este prezentată o secvență dintr-o discuție telefonică în care o persoană, care susține că e de la Șor, explică cum sunt transmiși banii de la Moscova și susține că i-a primit deja. De asemenea, în interceptarea prezentată de poliție se spune că a candidat un om din partidului „Victorie”, dar nu se știe cine e. Totodată, se menționează că de la persoanele percheziționate și de la sediul formațiunii au fost ridicate telefoane mobile, mijloace bănești și înscrisuri de ciornă.

Un alt subiect ce vizează percheziții la Bălți este difuzat pe 16.10.2024, cu începere de la ora 21:03:34. După expunerea motivului descinderii, se menționează: „*în vizerul oamenilor legii sunt membri și activiști ai Bl. Pobeda/Victorie, gestionat de penalul I. Șor. Ministrul AI, Adrian Efros a menționat că dacă vor fi acumulate probe suficiente va fi sesizată CEC*” și „*Acțiunile au vizat oficiul din Bălți al Bl. P/V., precum și domiciliile unor persoane fizice afiliate formațiunii respective*”.

Totodată, la data de 18.10.2024, cu începere de la 21.03.34, SMA a difuzat subiectul cu titlul „*Campanie cu încălcări*” despre rezultatele raportului realizat de asociația Promo-LEX, în care s-a constatat utilizarea abuzivă a resurselor administrative și implicarea demnitarilor și miniștrilor în activități de campanie în favoarea M. Sandu.

În cadrul aceleiași ediții, cu începere de la 21:06:50, a fost difuzat subiectul cu titlul „*Portretul activiștilor Șor*” despre reținerea a două persoane vizate într-o cauză penală și continuarea investigației jurnalistice în care au fost vizați: Sașa-Alexandr Martinovici, Oleg- Oleg Crîlov, fost angajat MAI și Raisa Surdu, care conduce o rețea locală coordonată de I. Șor, anterior cercetată penal pentru pungășie și furt și condamnată într-un caz. Totodată, în subiect se vorbește despre Svetlana Stanchevici, speaker în blocul „Victorie”, care a încurajat să se voteze „nu” la alegeri, dar își petrece vacanțele în Europa. Prin urmare, este de menționat că, în subiectele conflictuale lipsește poziția celor vizați sau tentativa redacției de a obține o reacție din partea lor.

b) „TV Elita”

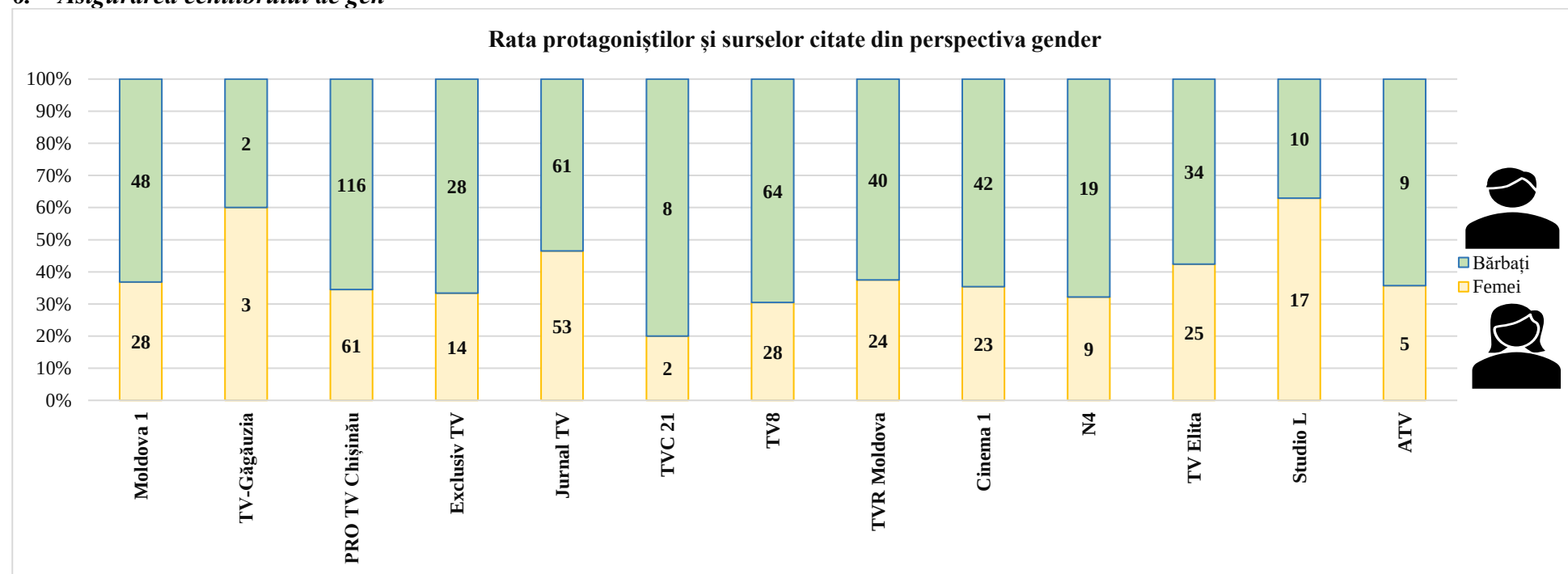
În data de 15.10.2024, la ora 21:00:10, „TV Elita” a difuzat subiectul cu titlul „*Noi sancțiuni împotriva cetățenilor care încearcă destabilizarea Republicii Moldova*”, care a fost prezentat dezechilibrat, dat fiind faptul că a lipsit poziția părților vizate în subiect. Știrea a fost redifuzată în data de 16.10, la ora 21:04:10 și în data de 17.10, la ora 21:10:06.

În subiect se vorbește despre faptul că Ministra Română de Externe, Luminița Odobescu a anunțat în cadrul reuniunii Consiliului Afacerilor Externe la Luxembourg, despre un nou pachet de sancțiuni împotriva a 5 persoane și o entitate care au participat la acțiuni de destabilizare a Republicii Moldova, printre care fiind menționați Evghenia Guțul – guvernatoarea UTA Găgăuzia, Iurie Cuznețov – șeful adjunct al departamentului pentru relații externe de la Comrat, Neli Parutenco – fondatoarea și directoarea organizației „Evrazia” și fostă contabilă a lui Ilan Șor, Ilia Uzun – președintele adjunct al Comitetului Executiv al Găgăuziei, membru al Adunării Populare și Mihail Vlah – guvernator adjunct și consilier cu presa al Evgheniei Guțul. Subiectul nu a fost echilibrat prin prezentarea pozițiilor părților vizate.

c) „TV8”

În data de 18.10.2024, în cadrul programului de știri și actualități de la ora 19:00, a fost difuzat subiectul „Sanctiuni din partea CEC”. CEC a împărțit sancțiuni unor candidați la prezidențiale. Totodată, Promo-Lex a susținut că au fost atestate cel puțin 114 cazuri de utilizare abuzivă a resurselor administrative. „În 105 cazuri a fost vizat PAS și M. Sandu, 3 cazuri Bl. „Victorie”, câte 2 cazuri A. Stoianoglo și I. Chicu, câte un caz O. Țicu și I. Vlah”, a declarat Mariana Focșa, analist electoral Promo-Lex. Poziția celor vizați a fost prezentată, cu excepția poziției lui A. Stoianoglo.

6. Asigurarea echilibrului de gen

Per ansamblu, subiectele electorale difuzate de SMA au fost ușor dezechilibrate din perspectiva de gen, majoritatea protagoniștilor/surselor citate fiind de sex masculin – 481 de surse, celor de sex feminin revenindu-le – 292 de apariții. Datele prezentate indică o diferență de 189 de apariții în favoarea surselor masculine.

Un echilibru relativ a fost atestat la 3 SMA, și anume, „TV-Găgăuzia”, „Jurnal TV”, „TV Elita”.

7. Relevanța temelor abordate

Subiectele abordate de SMA supuse controlului au fost relevante alegerilor și au vizat procesul electoral.

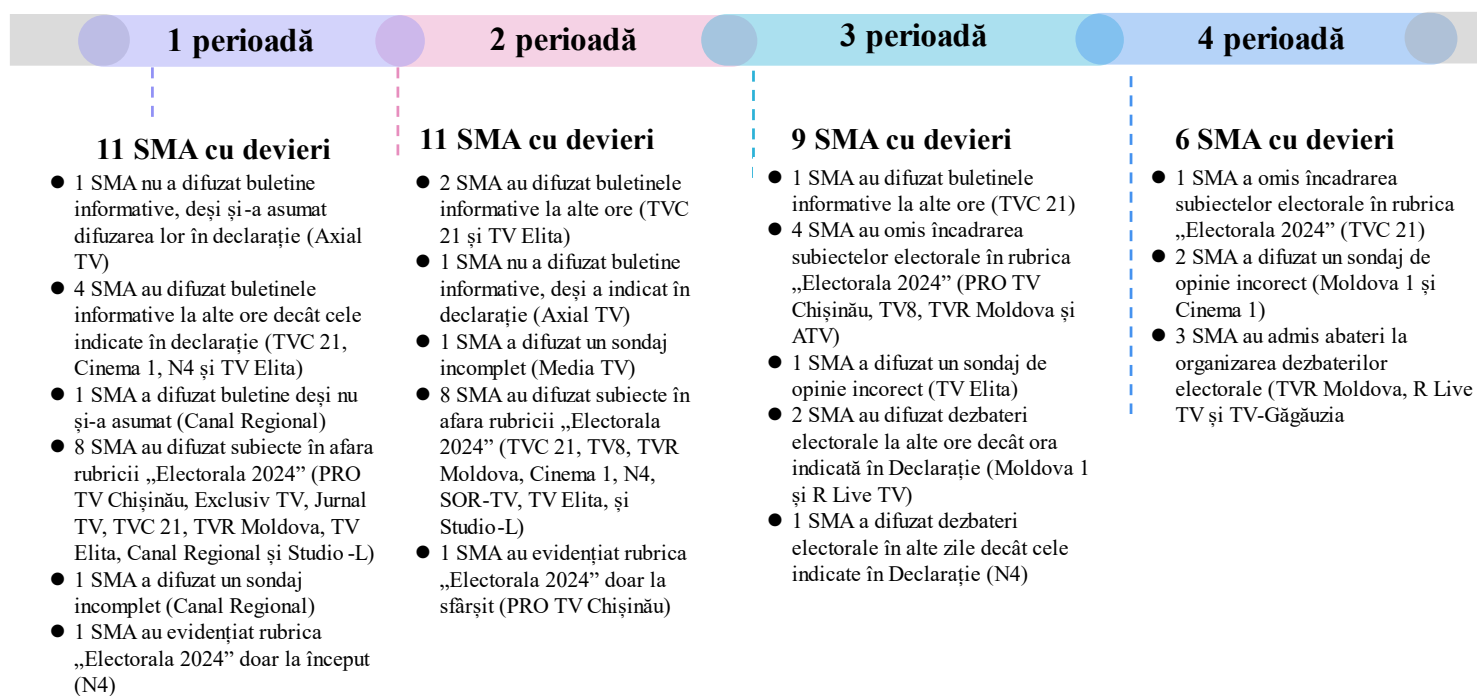
8. *Atitudine autor*

Toate SMA supuse controlului au manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali/ participanți la referendumul constituțional republican, aceștia nefiind fie favorizați, fie defavorizați în subiectele de știri.

9. *Accesibilitate*

Toate SMA au asigurat accesul persoanelor cu dizabilități de văz și auz în cadrul buletinelor informative difuzate, prin titrare sincron, dar și prin limbaj mimico-gestual.

10. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

În perioada de raport, 6 SMA au admis devieri de la Declarația privind reflectarea campaniei electorale.

1 SMA, „TVC 21” a omis încadrarea unui subiect cu caracter electoral în rubrica „Electorală 2024”.

2 SMA, „Moldova 1” și „Cinema 1” au difuzat sondaje de opinie care nu au fost prezentate incorect, dat fiind faptul că nu au conținut toate elementele unui sondaj de opinie menționate la pct. 48 din Regulamentul CEC.

3 SMA au admis abateri la organizarea dezbaterilor electorale („TVR Moldova”, „R Live TV” și „TV-Găgăuzia”).

Prin urmare, în perioada a patra de control, comparativ cu perioadele anterioare se atestă o scădere a numărului de SMA care au difuzat buletine informative la ore incorecte, de la 4 în perioada 1, la 1 în a treia perioadă și niciuna în perioada a patra de control.

Devierile legate de difuzarea subiectelor în afara rubricii „Electorală 2024” s-au menținut constant ridicate în primele două perioade, dar au scăzut în a treia și a patra perioadă.

Abaterile privind sondajele de opinie incorecte/incomplete au crescut în perioada a patra comparativ cu a treia perioadă.

II. Dezbateri electorale

Conform Declarațiilor privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024 aprobate de CA, 10 SMA din 19, au declarat că vor organiza dezbateri electorale. Astfel, „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „Canal Regional”, „Jurnal TV”, „N4” și „R Live TV” și-au asumat angajamentul de a organiza dezbateri electorale atât pentru Alegerile Prezidențiale, cât și pentru Referendumul republican constituțional, iar „TVC 21”, „Pro TV Chișinău”, „TV8”, „TVR Moldova” vor organiza dezbateri electorale doar pentru Alegerile Prezidențiale.

Rezultatele monitorizării sunt prezentate, schematic, în tabelul alăturat:

SMA	Indicatori				
	Data	ora	Concurent electoral / participant la referendum	tip scrutin	prestație SMA
TV8	14.10	19.58	O. Țicu; T. Ulianoschi; <i>(I. Vlah nu s-a prezentat)</i>	P	Fără devieri
	15.10	19.55	N. Morari <i>(M. Sandu, I. Chicu și V. Furtună nu s-au prezentat)</i>	P	Fără devieri
	16.10	19.55	A. Năstase; N. Morari; <i>(V. Tarlev, R. Usatîi și A. Stoianoglo nu s-au prezentat)</i>	P	Fără devieri
TVR Moldova	14.10	19.00	O.Țicu <i>(A. Stoianoglo și M. Sandu nu s-au prezentat)</i>	P	<i>Cu devieri</i>
	15.10	19.00	A. Năstase; <i>(I. Chicu nu s-a prezentat)</i>	P	<i>Cu devieri</i>
	16.10	19.00	R. Usatîi; <i>(V. Furtună nu s-a prezentat)</i>	P	<i>Cu devieri</i>
	17.10	19.00	<i>(V. Tarlev și N. Morari nu s-au prezentat)</i>	P	-
	18.10	19.00	T. Ulianoschi; I. Vlah	P	<i>Cu devieri</i>

TVC 21	14.10	18.04	A. Năstase; I. Chicu; T. Ulianoschi; <i>(R. Usatii și M. Sandu nu s-au prezentat)</i>	P	Fără devieri
	15.10	18.00	A. Stoianoglo; I. Vlah; <i>(V. Furtună nu s-a prezentat)</i>	P	Fără devieri
	16.10	18.04	N. Morari; <i>(V. Tarlev și O. Țicu s-au prezentat)</i>	P	Fără devieri
Moldova 1	15.10	19.00	A. Năstase, O. Țicu, <i>(V. Furtună nu s-a prezentat)</i>	P	Fără devieri
	17.10	19.00	N. Morari <i>(T. Ulianoschi nu s-a prezentat)</i>	P	Fără devieri
	14.10	19.00	PDA; AUR; PPN	R	Fără devieri
	16.10	19.00	„Acasă”; PSDE; VP	R	Fără devieri
R Live TV	15.10	18.05	PVE și MRM <i>(PCRM nu s-a prezentat)</i>	R	<i>Cu devieri</i>
	15.10	19.00	ALDE și PR <i>(CUB nu s-a prezentat)</i>	R	<i>Cu devieri</i>
	15.10	20.00	A. Stoianoglo; R. Usatii <i>(M. Sandu nu s-a prezentat)</i>	P	Fără devieri
	16.10	19.00	Bl. „Împreună” și PAS <i>(MAN nu s-a prezentat)</i>	R	<i>Cu devieri</i>
	16.10	20.00	V. Tarlev; I. Vlah; I. Chicu	P	Fără devieri
	17.10	19.00	PDA și PPN <i>(AUR nu s-a prezentat)</i>	R	<i>Cu devieri</i>
	17.10	20.00	A. Năstase; O. Țicu; <i>(V. Furtună nu s-a prezentat)</i>	P	<i>Cu devieri</i>
	18.10	19.00	VP și PSDE („Acasă” nu s-a prezentat)	R	<i>Cu devieri</i>
	18.10	20.00	T. Ulianoschi; N. Morari	P	Fără devieri
N4	Nu a difuzat dezbateri electorale				
Jurnal TV	14.10	20.00	N. Morari; <i>(V. Furtună și V. Tarlev nu s-au prezentat)</i>	P	Fără devieri
	15.10	20.00	A. Năstase; T. Ulianoschi; <i>(I. Vlah și I. Chicu nu s-au prezentat)</i>	P	Fără devieri
	17.10	20.00	R. Usatii; O. Țicu; <i>(M. Sandu și A. Stoianoglo nu s-au prezentat)</i>	P	Fără devieri
Canal Regional	Nu a difuzat dezbateri electorale				
PRO TV Chișinău	14.10	18.00	A. Năstase; V. Tarlev <i>(V. Furtună nu s-a prezentat)</i>	P	Fără devieri
	15.10	17.55	I. Chicu; O. Țicu <i>(I. Vlah nu s-a prezentat)</i>	P	Fără devieri
	16.10	17.54	R. Usatii; A. Stoianoglo <i>(M. Sandu nu s-a prezentat)</i>	P	Fără devieri
	17.10	17.54	T. Ulianoschi; N. Morari	P	Fără devieri
TV-Găgăuzia	14.10	18.06	PVE; ALDE; PPN; („Acasă” nu s-a prezentat)	R	<i>Cu devieri</i>
	14.10	20.00	V. Tarlev <i>(M. Sandu și T. Ulianoschi nu s-au prezentat)</i>	P	<i>Cu devieri</i>
	15.10	18.00	PR; PSDE <i>(PCRM și PAS nu s-au prezentat)</i>	R	<i>Cu devieri</i>
	15.10	20.00	<i>(I. Chicu; A. Năstase și N. Morari nu s-au prezentat)</i>	P	<i>Cu devieri</i>
	16.10	18.00	Bl. „Împreună”; <i>(MAN, „Acasă” și CUB nu s-au prezentat)</i>	R	<i>Cu devieri</i>

	16.10	20.00	R. Usatîi; I. Vlah	P	<i>Cu devieri</i>
	17.10	18.00	VP (<i>MRM și AUR nu s-au prezentat</i>)	R	Fără devieri
	17.10	20.24	A. Stoianoglo (<i>O. Țicu și V. Furtună nu s-au prezentat</i>)	P	<i>Cu devieri</i>

În perioada de referință, 8 din cele 10 SMA monitorizate au difuzat 39 de dezbateri electorale, fiind realizate 38. Dezbaterile electorale organizate de „TV8” în ziua de 15 octombrie a fost reprogramată pentru a doua zi din cauza unei defecțiuni tehnice – pană de curent. 27 de dezbateri au vizat alegerile prezidențiale și 11 – referendumul constituțional.

2 SMA, „Canal Regional” și „N4” nu au organizat dezbateri în perioada respectivă. Este de menționat că „Canal Regional” nu a difuzat dezbateri nici în perioada 1-13 octombrie, deși acesta și-a asumat organizarea acestora.

Toate dezbaterile au avut loc în ore de prime-time, așa cum prevede legislația electorală.

SMA au invitat la dezbateri concurenții electorali și participanții la referendum cu respectarea rigorilor juridice.

3 SMA, „TVR Moldova”, „R Live TV” și „TV-Găgăuzia” au admis anumite derogări de la regulile de desfășurare a dezbaterilor care pot fi catalogate drept nerespectare a principiului echității.

Moderatorii dezbaterilor de la „TV-Găgăuzia” în anumite cazuri, s-au îngrijit mai mult de confortul invitaților, decât de informarea adecvată a telespectatorilor.

III. Rezultate comparative și concluzii

În concluzie menționăm următoarele:

- În perioada 14-18 octombrie 2024, toate SMA au difuzat subiecte cu caracter electoral. SMA au difuzat cu 49 de subiecte electorale mai multe în perioada a patra comparativ cu perioada a doua, însă numărul acestora a fost mai mic comparativ cu prima și a treia perioadă de control, cu 117 subiecte mai puține decât în prima perioadă și cu 31 de subiecte mai puține decât în perioada a treia. În același context este de menționat că, perioada a patra a fost mai scurtă cu 2 zile față de a doua și a treia perioadă de monitorizare și cu 5 zile mai scurtă față de prima perioadă.
- Volumul total de timp alocat subiectelor cu caracter electoral a constituit 10 ore 16 min. 38 sec. în perioada a patra de control, în scădere față de perioada a treia când acest volum a constituit 11 ore 12 min. 55 sec., fiind cea mai mare valoare înregistrată. Totodată, în perioada a doua a fost înregistrat cel mai mic volum de timp – 7 ore 44 min. 31 sec., iar în prima perioadă – 11 ore 00 min. 29 sec.
- În perioada a patra, „PRO TV Chișinău” a alocat de cel mai mare spațiu subiectelor electorale – 01 oră 37 min. 10 sec. În perioada a treia și a doua, „Exclusiv TV” a fost lider în difuzarea subiectelor cu caracter electoral, oferind 1 oră 33 min. și 29 sec. în perioada a treia și 1 oră 12 min. și 09 sec. pentru subiectele electorale difuzate în perioada a doua. În prima perioadă, la fel „PRO TV Chișinău” a alocat cel mai mare spațiu, cu o acoperire de 1 oră 24 min. și 29 sec. subiectelor electorale.

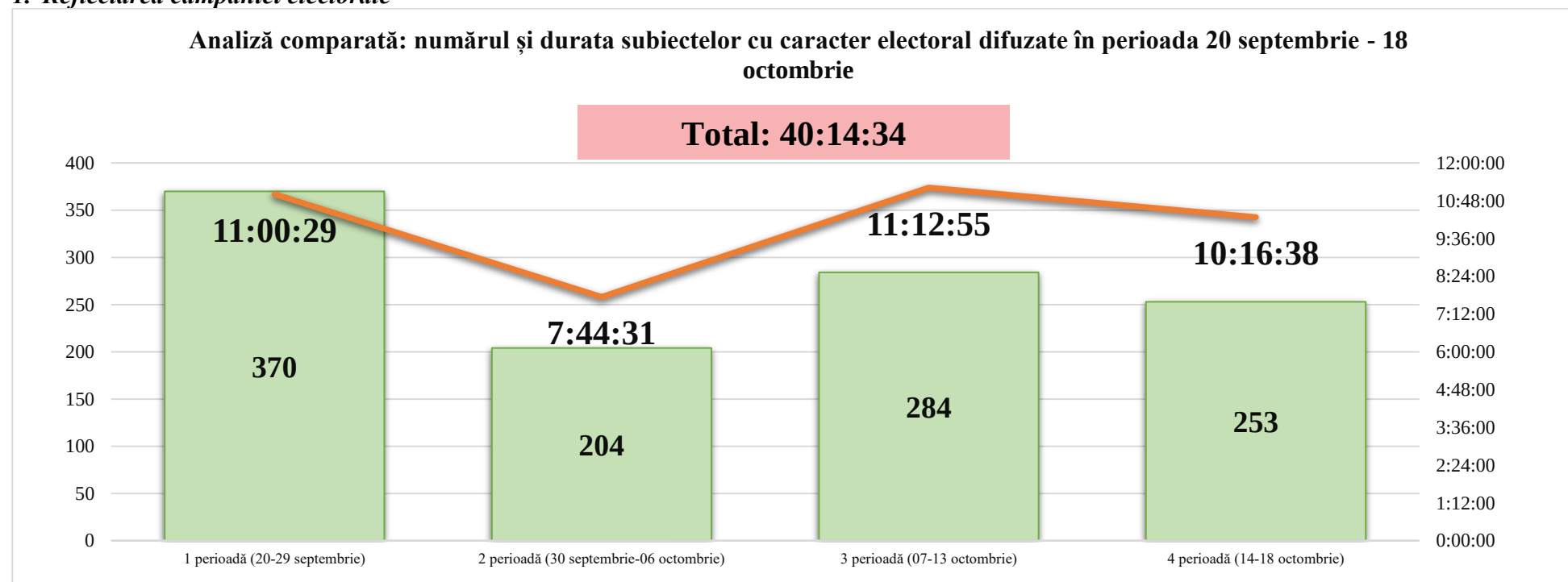
- În perioada a patra, ca și în primele două perioade de control, „ATV” a alocat cel mai mic spațiu materialelor electorale – 04 min. 51 sec., în creștere comparativ cu 3 min. și 18 sec. alocate în perioada a doua și 1 min. și 25 de sec. – în prima perioadă. În perioada a treia, „TVC 21” a avut, de asemenea, o acoperire limitată, alocând 14 min. și 26 de sec. pentru subiectele cu caracter electoral.
- 8 SMA au asigurat pluralismul și diversitatea opiniilor în știri, mediatizând 6-7 categorii de protagoniști. Acestea sunt: „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVR Moldova”, „TV Elita”, „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „TV8” și „Cinema 1”.
- Analiza comparată ne indică faptul că concurenții electorali au dominat la capitolul apariții în toate cele patru perioade de monitorizare, dar procentul lor a scăzut progresiv de la 40,6% în prima perioadă și a patra perioadă, la 37,7% în a doua și la 24,3% în a treia. Participanții la referendum au avut o vizibilitate scăzută în toate cele patru perioade de control, cu o vizibilitate de 3,4 % în perioada a patra (fiind și cea mai mică valoare înregistrată până acum), 7,9% – în perioada a treia, 8,3 % – în perioada a doua și 5,5 % în prima perioadă. Prin urmare, participanții la referendum au avut o vizibilitate mult mai redusă în comparație cu concurenții electorali.
- 11 SMA au oferit timp concurenților electorali pentru expunerea activităților de campanie, cu prezența directă și/sau indirectă, printre care „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „TV Elita” și „Studio-L”. „TV Găgăuzia” nu a reflectat niciun concurent electoral. „ATV” a nominalizat concurenții electorali.
- 4 SMA au reflectat pe toți cei 11 concurenți electorali în toate cele 4 perioade de control, aceste SMA fiind „PRO TV Chișinău”, „Jurnal TV”, „TVR Moldova” și „Cinema 1”.
- În perioada de control, volumul total de timp oferit celor 11 concurenți electorali a fost de 2 ore 44 min. și 37 sec. În perioada a treia, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 01 oră 57 min. 52 sec., în perioada a doua acest volum a constituit 02 ore 23 min. 31 sec., iar în prima perioadă 03 ore 26 min. 28 sec. Volumul de timp alocat concurenților a scăzut progresiv din prima perioadă (cel mai ridicat nivel) până în perioada a treia (cel mai scăzut nivel). Perioada a patra de control a înregistrat o creștere față de perioada a treia și a doua, dar nu a atins nivelul alocat în prima perioadă.
- Ca durată de reflectare, cel mai mediatizat concurent electoral în perioada a patra de control a fost M. Sandu – cu 20 min. și 23 sec. (12,4 %), fiind urmată de R. Usatîi cu 19 min. și 49 sec. (12 %), iar cel mai puțin a fost reflectată I. Vlah cu 9 min. și 55 sec. (6 %), de 2 ori mai puțin decât M. Sandu. În perioada a treia, cel mai mediatizat concurent electoral a fost V. Furtună – 17 min. 07 sec. (14,5 %), iar cel mai puțin au fost reflectați 2 concurenți electorali, A. Năstase și O. Țicu – fiecare din ei cu câte 07 min. 40 sec. (6,5 %). În perioada a doua, concurentul electoral cu cel mai mare timp de reflectare a fost iarăși M. Sandu – cu o durată cumulată de 20 min. 02 sec. (14 %), iar concurentul electoral cu cel mai mic timp de reflectare a fost R. Usatîi – cu 06 min. 56 sec. (4,8%), iar în prima perioadă, de asemenea întâietate la capitolul reflectării a deținut M. Sandu – 35 min. 48 sec. (17,4 %), iar la polul opus s-a aflat concurentul electoral O. Țicu – 08 min. 18 sec. (4 %).
- Analiza comparată a volumului de timp oferit concurenților electorali ne indică faptul că „PRO TV Chișinău” a fost lider la capitolul acordării spațiului de emisie concurenților electorali în perioada a patra cu 54 min. 46 sec. și în prima perioadă cu 35 min. 00 sec., iar „Cinema 1” a deținut întâietate în perioada a doua alocând 34 min. 45 sec. și a treia perioadă de control cu 37 min. 45 sec. Cel mai puțin spațiu acordat concurenților a fost oferit de „TVC 21” (28 sec.) – în perioada a patra de control, „Studio-L” (01 min. 10 sec.) – în perioada a treia, „TV Elita” (55 sec.) – în perioada a doua și „Drochia TV” (01 min. 50 sec.) – în prima perioadă.

- În perioada de raport, 7 SMA au reflectat participanții la referendum în cadrul știrilor cu caracter electoral difuzate, acestea fiind „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „TV Elita” și „Studio-L”. Totodată, 6 SMA nu au oferit timp participanților la referendum. Aceste SMA sunt „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „TVC 21”, „TV8” și „ATV”.
- 3 SMA au reflectat participanții la referendum în toate cele patru perioade de control, printre SMA sunt „Exclusiv TV”, „Jurnal TV” și „Cinema 1”.
- 2 SMA, „Exclusiv TV” și „TV Elita” au nominalizat participanții la referendum.
- Volumul total de timp oferit participanților la referendum în perioadă a patra de control a fost de 10 min. 25 sec., ceea ce constituie 1,7 % din durata totală a subiectelor cu caracter electoral difuzate de SMA monitorizate, fiind și cea mai mică valoare înregistrată în toate cele patru. În perioadele anterioare, timpul oferit participanților la referendum a variat de la 12 min. 18 sec. în prima perioadă, la 16 min. 38 sec. în perioada a doua (fiind și cea mai mare valoare înregistrată) și 14 min. 55 sec. în perioada a treia.
- Analiza comparativă a reflectării concurenților electorali și participanților la referendum evidențiază că și în perioada a patra de control, concurenții electorali continuă să beneficieze de o expunere mai mare, 26,7 % din timpul alocat subiectelor electorale, în timp ce participanții la referendum au avut o acoperire mai redusă, reprezentând 1,7 % din timpul alocat. Același decalaj a fost înregistrat și în perioadele anterioare, când concurenții electorali au avut o acoperire mai mare decât participanții la referendum (concurenții electorali cu 17,5 %, 31 % și 31,2 %, iar participanții la referendum 2,2 %, 3,5 % și 1,9 %).
- 7 SMA au acoperit în mod neutru și corect subiectele controversate, prezentând diverse puncte de vedere („PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TVR Moldova”, „Cinema 1” și „N4”).
- 3 SMA au prezentat știri conflictuale dezechilibrat („Moldova 1”, „TV8” și „TV Elita”).
- Subiectele electorale difuzate de SMA au fost ușor dezechilibrate din perspectiva de gen, majoritatea protagoniștilor/surselor citate fiind de sex masculin – 481 surse, celor de sex feminin revenindu-le – 292 de apariții.
- 6 SMA au admis devieri la capitolul respectării declarației privind reflectarea campaniei electorale. 2 SMA au prezentat sondaje incorect („Moldova 1” și „Cinema 1”). 1 SMA a omis încadrarea unui subiect în rubrica „Electorală 2024” („TVC 21”). 3 SMA au admis abateri la prezentarea dezbaterilor electorale („TVR Moldova”, „R Live TV” și „TV-Găgăuzia”).
- În perioada de referință, 8 din cele 10 SMA monitorizate au difuzat 39 de dezbateri electorale, fiind realizate 38, 27 au vizat alegerile prezidențiale, iar 11 – referendumul constituțional.
- 2 SMA, „Canal Regional” și „N4” nu au organizat dezbateri în perioada respectivă. Este de menționat că „Canal Regional” nu a difuzat dezbateri nici în perioada 1-13 octombrie, deși acesta și-a asumat organizarea acestora.
- 3 SMA, „TVR Moldova”, „R Live TV” și „TV-Găgăuzia” au admis anumite derogări de la regulile de desfășurare a dezbaterilor care pot fi catalogate drept nerespectare a principiului echității.

IV. SINTEZA PRIVIND MODUL DE REFLECTARE A ALEGERILOR PREZIDENTIALE ȘI A REFERENDUMULUI REPUBLICAN CONSTITUȚIONAL DIN 20 OCTOMBRIE 2024 ÎN CADRUL PROGRAMELOR DE ȘTIRI ȘI ACTUALITĂȚI DIFUZATE ÎN PERIOADA 20 SEPTEMBRIE – 18 OCTOMBRIE 2024

I. Programele de știri și actualități difuzate în perioada 20 septembrie – 18 octombrie

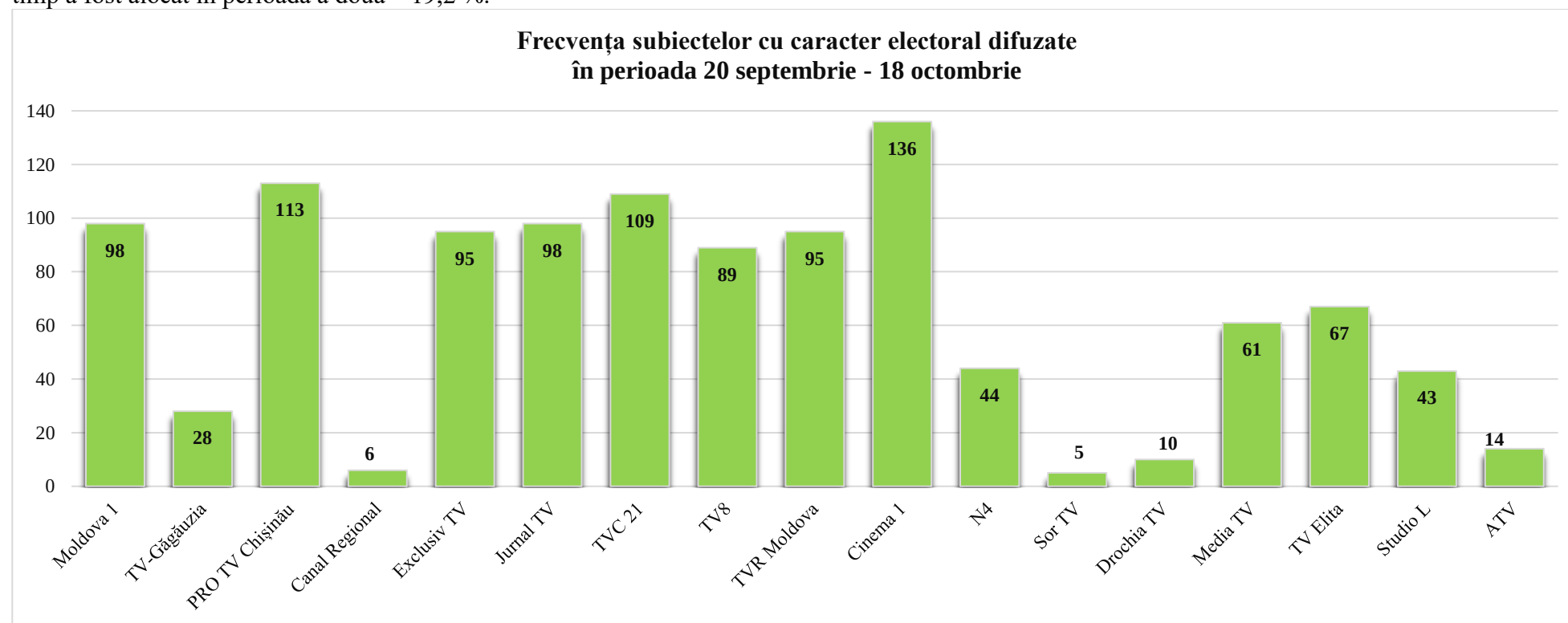
1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 20 septembrie – 18 octombrie, SMA monitorizate au difuzat cumulativ **1 111 subiecte cu caracter electoral**. Prima perioadă de control a fost cea mai lungă perioadă de monitorizare (10 zile), iar cea mai scurtă a fost a patra perioadă (5 zile). Perioadele a doua și a treia au fost egale, fiecare de câte 7 zile de monitorizare.

Cele mai multe subiecte electorale au fost difuzate în prima perioadă – 33,3 %, iar cele mai puține, în perioada a doua – 18,4 % din numărul total de subiecte difuzate, în perioada a treia fiind difuzate 25,6 %, iar în perioada a patra – 22,8 %.

Volumul total alocat materialelor electorale difuzate de SMA monitorizate a fost de **40 ore 14 min. și 34 sec.**, ceea ce constituie 18,8 % din durata totală a buletinelor informative difuzate în perioada de raport. În perioada a treia comparativ cu celelalte perioade de monitorizare, a fost alocat cel mai mare spațiu subiectelor cu caracter electoral 27,9 %, fiind urmată de prima perioadă când s-au acordat 27,4 %, perioada a patra – cu 25,5 %, iar cel mai puțin timp a fost alocat în perioada a doua – 19,2 %.

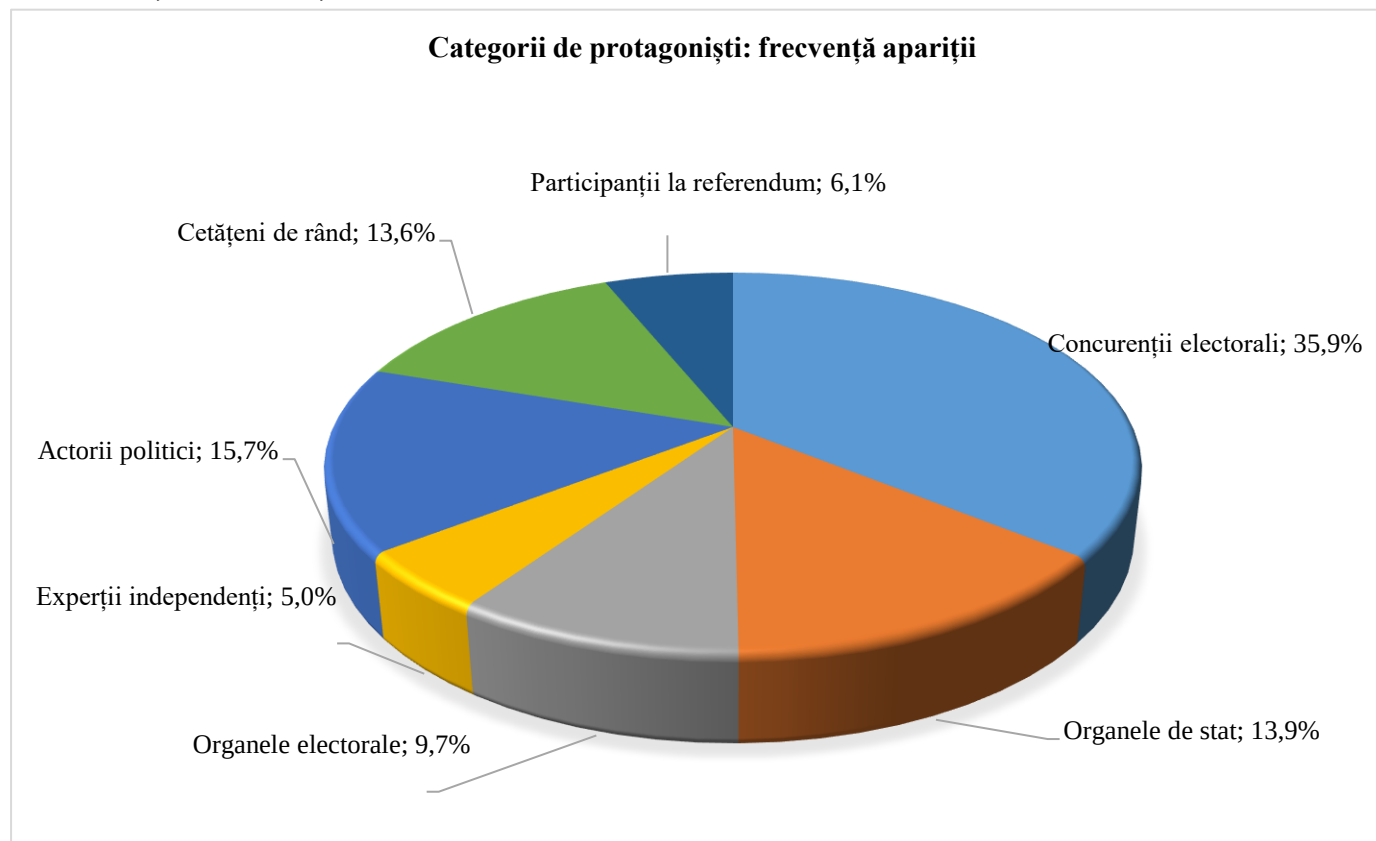
„Cinema 1” a difuzat cele mai multe subiecte cu caracter electoral, 136 de subiecte (12,2 %), iar cele mai puține subiecte au fost difuzate de către „SOR-TV” – 5 subiecte (0,5 %).

3 SMA au difuzat mai mult de 100 de subiecte electorale, acestea fiind: „PRO TV Chișinău”, „TVC 21” și „Cinema 1”.

7 SMA, au difuzat între 50-100 subiecte electorale. SMA sunt: „Moldova 1”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Media TV” și „TV Elita”.

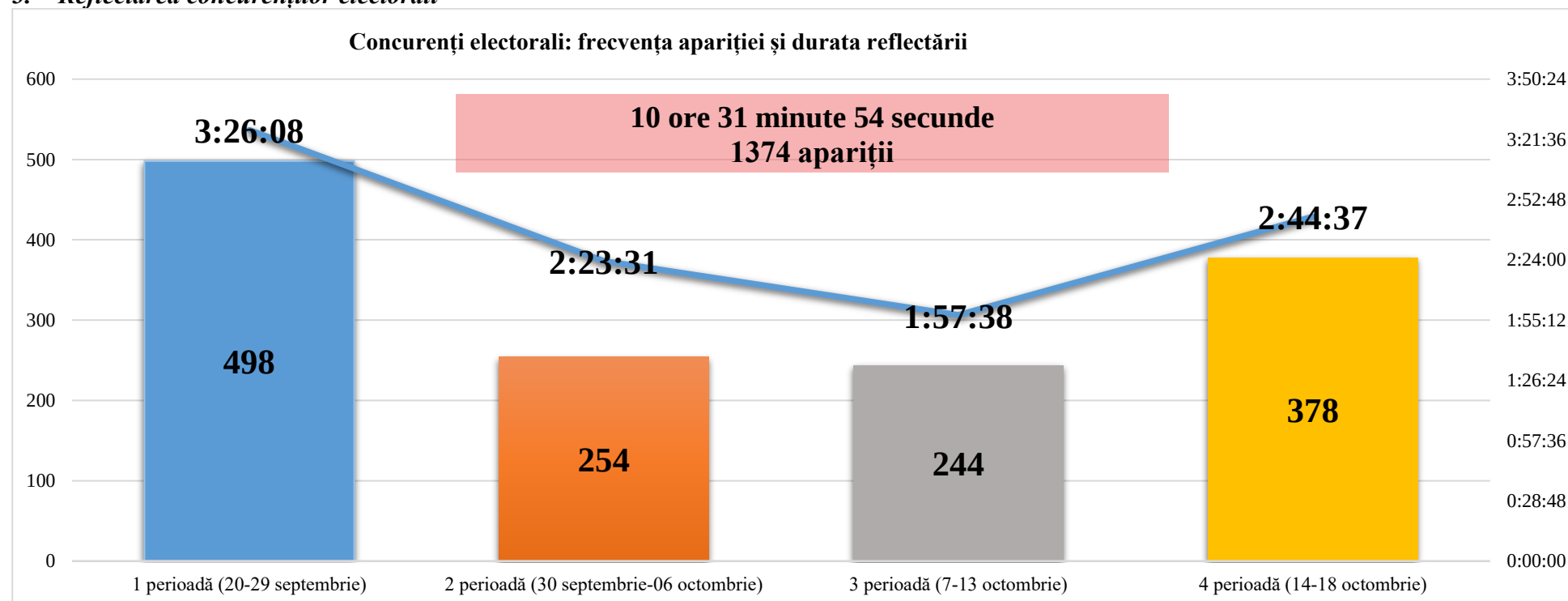
7 SMA au difuzat mai puțin de 50 de subiecte cu caracter electoral, inclusiv „TV-Găgăuzia”, „Canal Regional”, „N4”, „SOR-TV”, „Drochia TV”, „Studio-L” și „ATV”.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

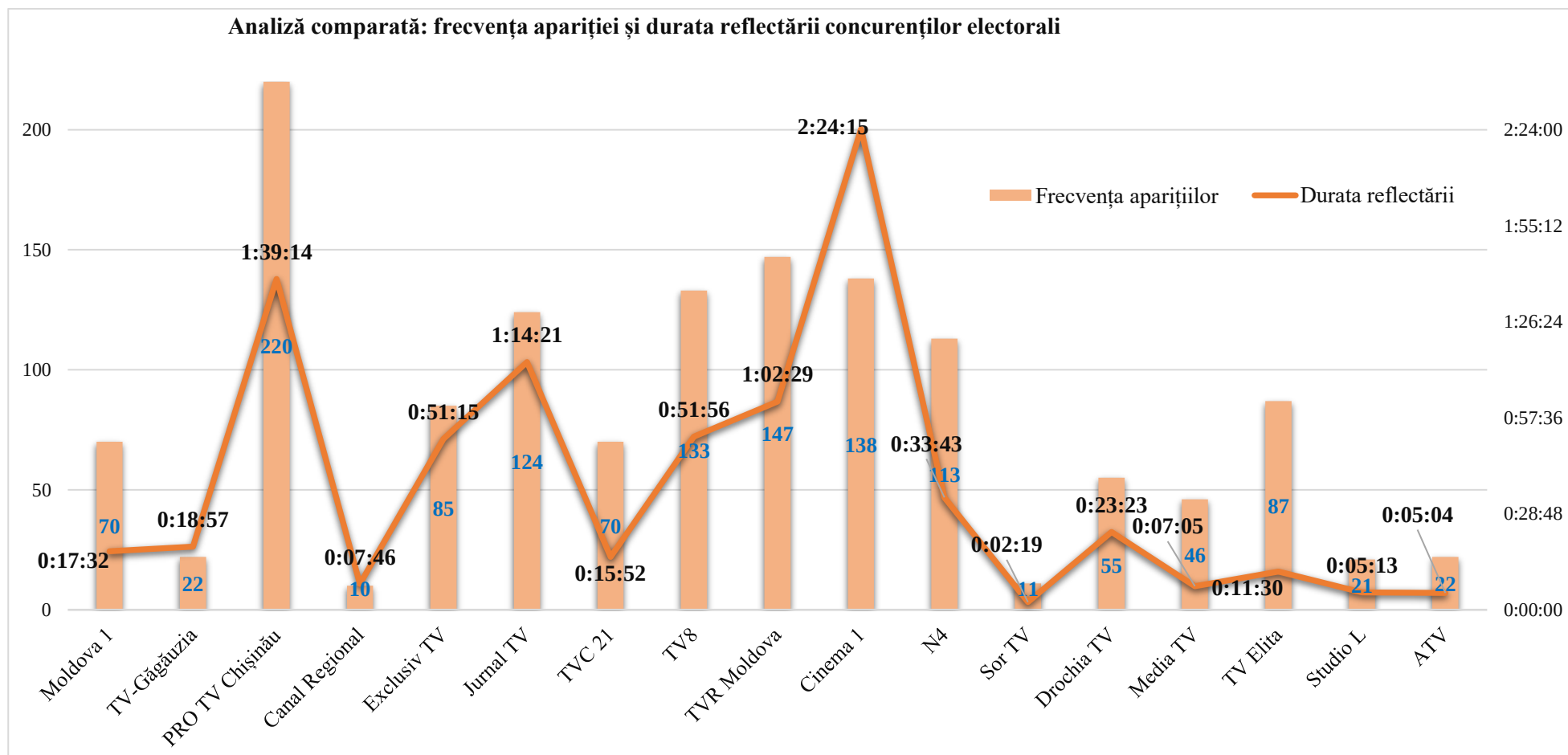
În perioada de raport, cele 7 categorii de protagoniști au cumulată 3830 de apariții. Protagonii cu cele mai multe apariții în subiectele cu caracter electoral au fost concurenții electorali cu 35,9 % (1374 apariții), fiind urmați de actorii politici cu 15,7 % (602 apariții), organele de stat și cetățenii de rând au avut o pondere a prezenței relativ aceeași cu 13,9 % (534 apariții), respectiv 13,6 % (522 apariții), iar organele electorale au înregistrat 9,7 % (372 apariții). Cele mai puține prezențe în subiectele electorale le-au revenit participanților la referendum cu 6,1 % (233 apariții) și experților cu 5 % (191 apariții).

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, volumul total de timp alocat concurenților electorali a fost de 10 ore 31 min. și 54 sec., ceea ce constituie o pondere din 26,2 % din durata totală a subiectelor cu caracter electoral. În prima perioadă a fost înregistrată cea mai mare durată de timp oferită concurenților electorali de 32,6 %, aceasta înregistrând o tendință de scădere în perioada a doua când a fost alocat 22,7 % și în a treia perioadă, când s-a alocat 18,6 % din timp. În perioada a patra, durata reflectării a crescut, înregistrând 26,1 %.

Ca frecvență, concurenții electorali au înregistrat 1374 de prezențe în cadrul subiectelor cu caracter electoral, cele mai multe fiind înregistrate în prima perioadă de control – 498 apariții (36,2 %), în perioadele ulterioare fiind atestată o scădere la 254 de prezențe (18,5 %) în perioada a doua și 244 de prezențe (17,8 %) în perioada a treia, iar în perioada a patra a fost atestată o ușoară creștere la 378 de apariții (27,5 %).

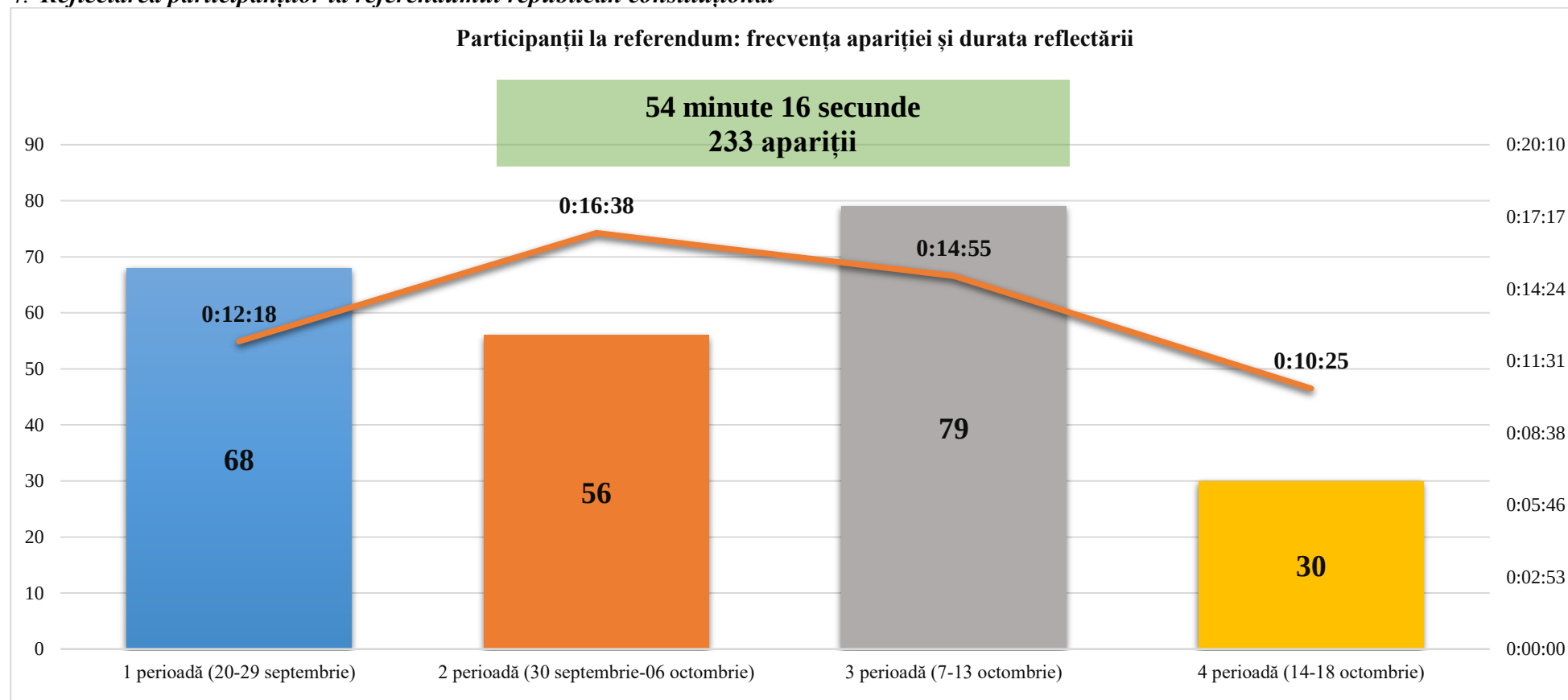

În perioada de raport, toate SMA au reflectat concurenții electorali.

Ca frecvență, cele mai multe apariții ale concurenților electorali au fost înregistrate la „PRO TV Chișinău” – cu 220 de apariții (16 %), fiind urmat de „TVR Moldova” – cu 147 de apariții (10,7 %). Cele mai puține apariții le-au înregistrat „SOR-TV” – cu 11 apariții (0,8 %) și „Canal Regional” – cu 10 apariții (0,7 %).

Ca durată de reflectare, cel mai mult spațiu alocat concurenților electorali a fost repartizat de „Cinema 1” – 2 ore 24 min. 15 sec., iar cel mai puțin timp a fost alocat de „SOR-TV” – 02 min. 19 sec.

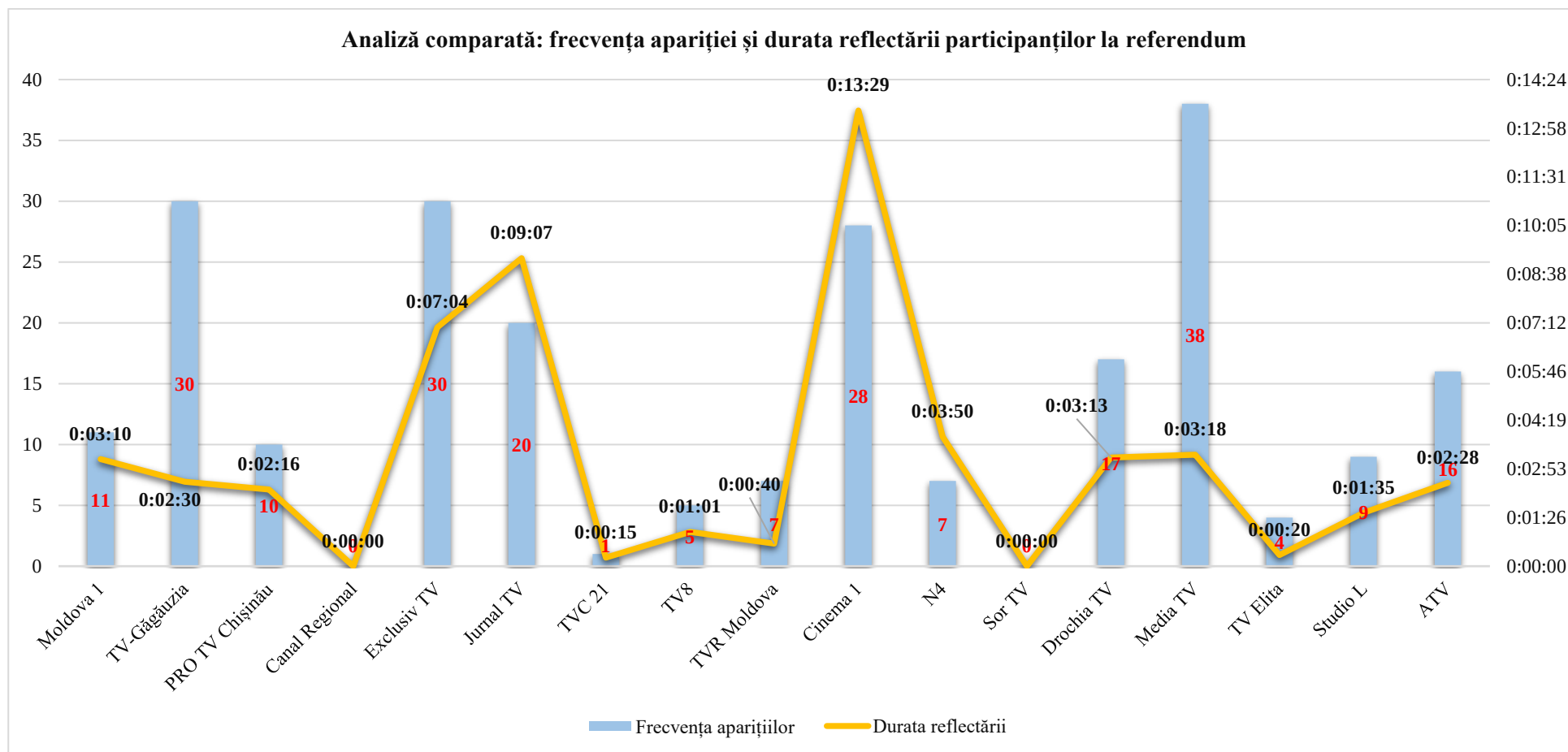
4. Reflectarea participanților la referendumul republican constituțional

În perioada de raport, volumul total de timp alocat participanților la referendum a fost de 54 min. și 16 sec., ceea ce constituie o pondere din 2,2 % din durata totală a subiectelor cu caracter electoral. Comparativ cu concurenții electorali, participanții la referendum au avut o vizibilitate mult mai redusă, de aproximativ 10 ori fiind mai puțin reflectați.

Ca durată de reflectare participanții la referendum au avut cea mai mare vizibilitate în perioada a doua, cu 30,5 %, iar cel mai puțin au fost reflectați în perioada a patra de control cu o pondere de reflectare de 19,3 %.

Ca frecvență, participanții la referendum au avut cele mai multe prezențe în perioada a treia cu 33,9 %, iar cele mai puține apariții au fost înregistrate în perioada a patra de control – 12,9 %.

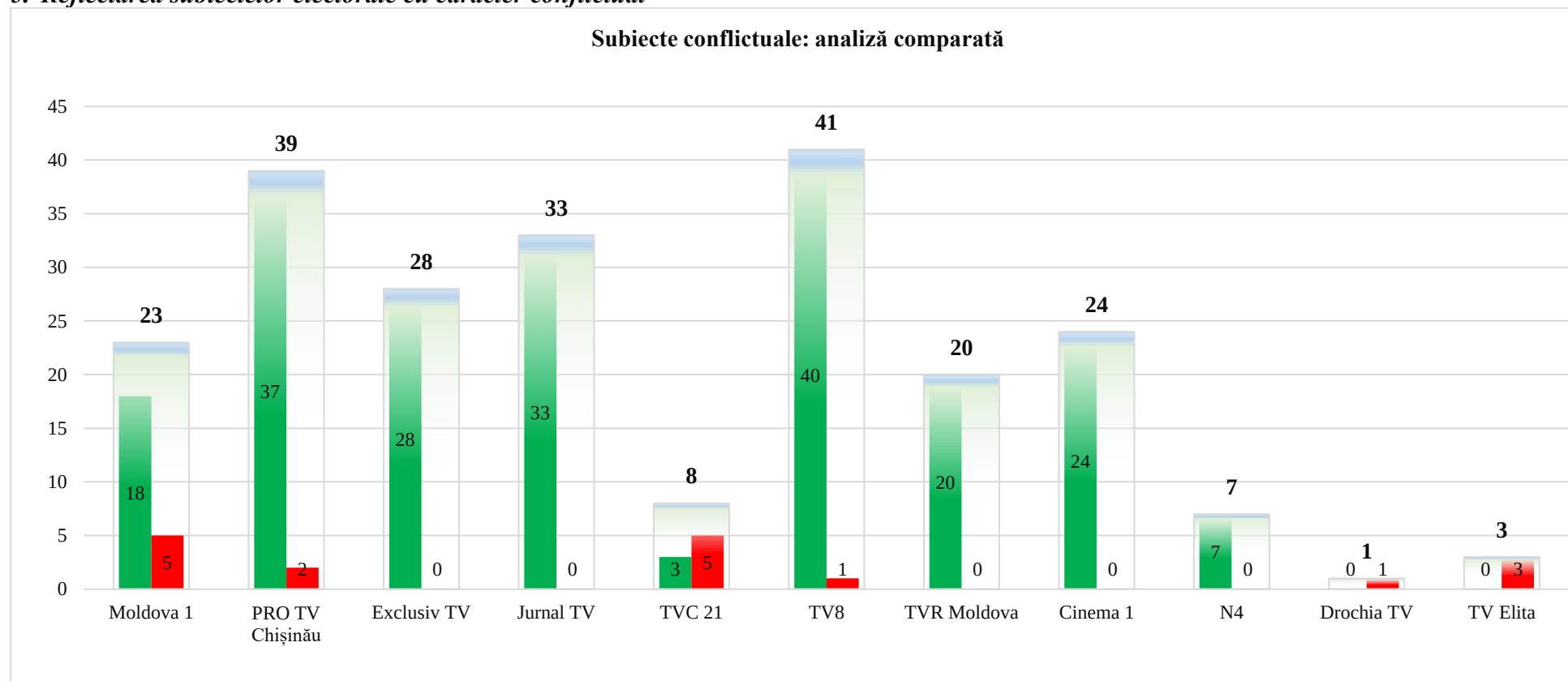
În perioada de raport, 15 SMA au reflectat participanții la referendum.

2 SMA, „Canal Regional” și „SOR-TV” nu au avut ca protagoniști participanții la referendum.

Ca frecvență, cele mai multe apariții ale participanților la referendum au fost înregistrate la „Media TV” – cu 38 apariții (16,3 %), fiind urmat de „TV-Găgăuzia” și „Exclusiv TV”, fiecare cu câte 30 de apariții (12,9 %). Cele mai puține apariții le-a înregistrat „TVC 21” – 1 apariție (0,4 %).

Ca durată de reflectare, cel mai mult spațiu alocat participanților la referendum a fost repartizat de „Cinema 1” – 13 min. 29 sec., iar cel mai puțin timp a fost alocat de „TVC 21” – 21 sec.

5. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

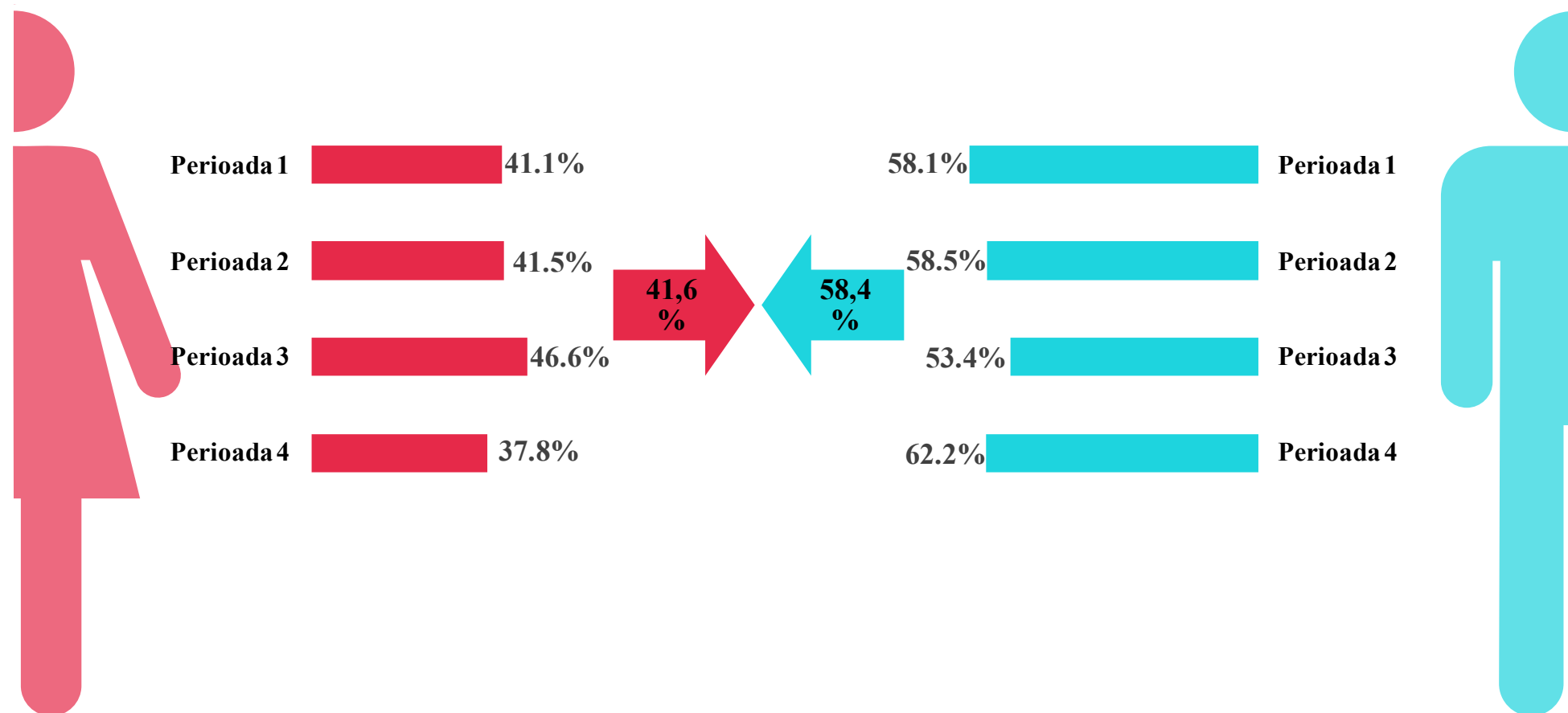
În perioada de raport SMA monitorizate au difuzat, cumulativ, 227 de subiecte conflictuale, dintre care 210 subiecte (92,5 %) au fost prezentate corect și echilibrat, asigurând pluralismul de surse și opinii, iar 17 subiecte conflictuale (7,5 %) au fost prezentate dezechilibrat, fără a fi prezentate pozițiile părților acuzate.

5 SMA au difuzat subiecte conflictuale echilibrat, printre care se regăsesc „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVR Moldova”, „Cinema 1” și „N4”.

6 SMA au difuzat subiecte conflictuale dezechilibrat, aceste SMA sunt „Moldova 1” (5 subiecte), „PRO TV Chișinău” (2 subiecte), „TVC 21” (5 subiecte), „TV8” (1 subiect), „Drochia TV” (1 subiect) și „TV Elita” (3 subiecte).

6. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender în perioada 20 septembrie – 18 octombrie

Per ansamblu, subiectele electorale difuzate de SMA au fost parțial echilibrate din perspectiva de gen, majoritatea protagoniștilor/surselor citate fiind de sex masculin – 1729 surse (58,4 %), celor de sex feminin revenindu-le – 1232 de apariții (41,6 %). Datele prezentate indică o diferență de 497 de apariții în favoarea surselor masculine.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele abordate de SMA supuse controlului au fost relevante alegerilor și au vizat procesul electoral.

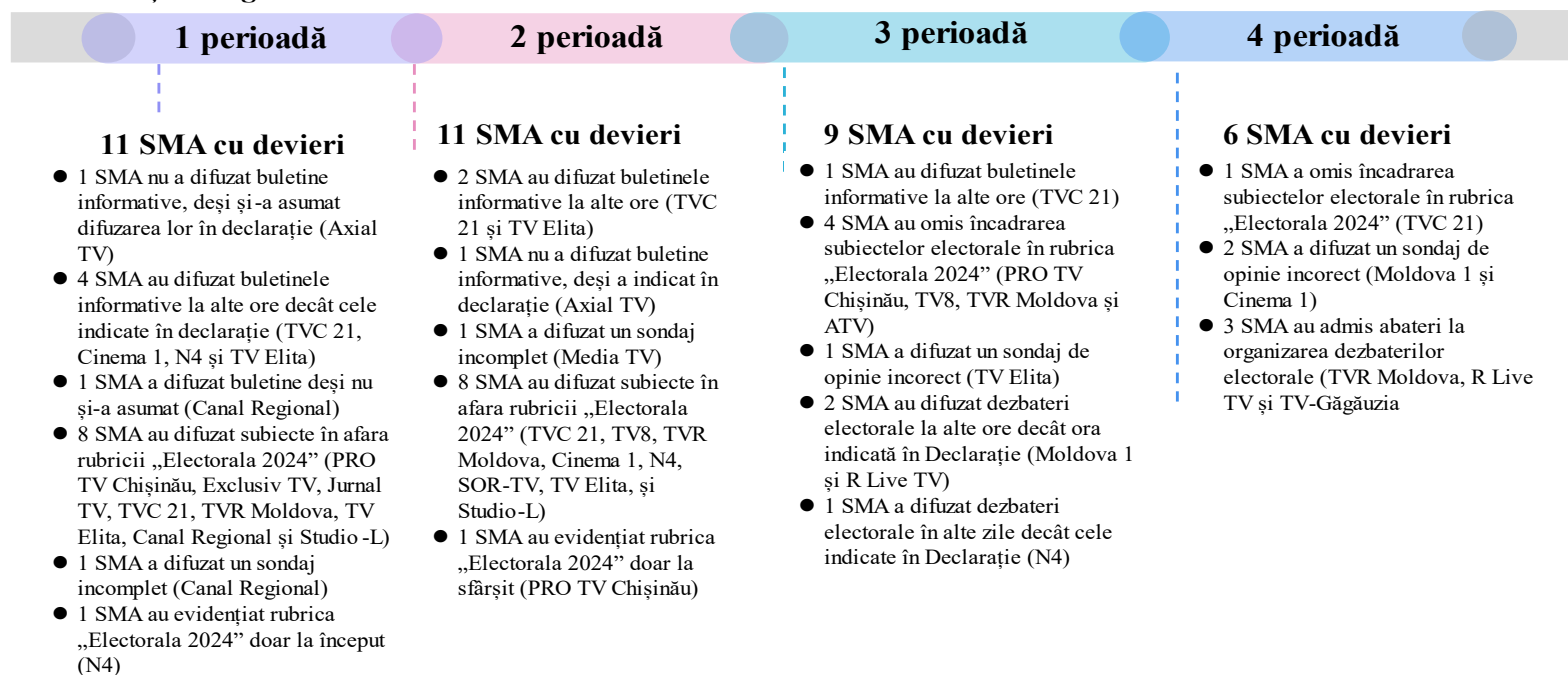
8. *Atitudine autor*

Toate SMA supuse controlului au manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali/ participanți la referendumul constituțional republican, aceștia nefiind fie favorizați, fie defavorizați în subiectele de știri.

9. *Accesibilitate*

Toate SMA au asigurat accesul persoanelor cu dizabilități de văz și auz în cadrul buletinelor informative difuzate, prin titrare sincron, dar și prin limbaj mimico-gestual.

10. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

În perioada de raport, au fost atestate următoarele devieri:

- a) 2 SMA au/nu au difuzat buletine informative, contrar celor asumate în Declarație („Canal Regional” și „Axial TV”);
- b) 4 SMA au difuzat buletinele informative la alte ore decât cele indicate în Declarație („TVC 21”, „TV Elita”, „Cinema 1”, „N4”);
- c) 12 SMA au difuzat subiecte cu caracter electoral în afara rubricii „Electorală 2024” („PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TVR Moldova”, „TV Elita”, „Canal Regional”, „Cinema 1”, „Studio-L”, „TV8”, „N4”, „ATV”);
- d) 5 SMA au difuzat sondaje incomplete („Canal Regional”, „Media TV”, „TV Elita”, „Moldova 1”, „Cinema 1”);
- e) 5 SMA au admis abateri la organizarea dezbaterilor electorale („R Live TV”, „Moldova 1”, „N4”, „TVR Moldova” și „TV-Găgăuzia”).

II. Emisiuni de promovare electorală

În perioada 20 septembrie – 04 octombrie, SMA naționale au fost monitorizate privind difuzarea emisiunilor de promovare electorală. În acest sens este de menționat că, potrivit legislației electorale, SMA naționale acordă partidelor politice, blocurilor electorale și candidaților independenți înregistrați în calitate de concurenți electorali sau participanți la referendum timp de antenă gratuit, în primele 15 zile de la începerea campaniei electorale.

În perioada 20 septembrie – 04 octombrie 2024, au fost supuse controlului 12 SMA naționale care au difuzat, cumulativ, 77 de emisiuni de promovare electorală, dintre care 59 au vizat alegerile prezidențiale, iar 18 – referendumul constituțional.

Rezultatele monitorizării sunt prezentate, schematic, în tabelul alăturat:

SMA	Emisiuni de promovare electorală care au vizat alegerile prezidențiale	Emisiuni de promovare electorală care au vizat referendumul constituțional	Total emisiuni de promovare electorală
TV8	6	1	7
TVR Moldova	4	-	4
TVC 21	10	3	13
Moldova 1	6	3	9
R Live TV	5	2	7
N4	2	1	3
Jurnal TV	7	2	9
Canal Regional	3	-	3
PRO TV Chișinău	6	-	6
Axial TV	1	1	2
Cinema 1	4	2	6

Exclusiv TV	5	3	8
TOTAL	59	18	77

Cele mai multe emisiuni de promovare au fost difuzate de „TVC 21” – 13 emisiuni.

Cele mai puține emisiuni de promovare electorală au fost difuzate de „Axial TV” – 2 emisiuni.

10 SMA din 12 au demonstrat lipsă de preocupare pentru a orienta telespectatorul, prin intermediul rubricii, cărui tip de scrutin sunt dedicate emisiunile de promovare electorală.

2 SMA – „R Live TV” și „TVC 21” – nu au difuzat în mod separat emisiunile de promovare pentru prezidențiale și pentru referendum.

Majoritatea SMA nu au dat dovadă de exigență necesară când au acceptat să difuzeze emisiuni ale căror conținut nu întruneau cerința legală de a promova programele electorale ale concurenților/participanților la referendum.

III. Dezbateri electorale

În perioada 1-18 octombrie, 9 SMA din cele 10 SMA care și-au asumat organizarea dezbaterilor electorale au difuzat 60 de dezbateri electorale, dintre care 34 de dezbateri au vizat alegerile prezidențiale, iar 26 – referendumul constituțional.

Rezultatele monitorizării sunt prezentate, schematic, în tabelul alăturat:

SMA	Dezbateri dedicate alegerilor prezidențiale	Dezbateri dedicate referendumului constituțional	Total dezbateri organizate
TV8	3	-	3
TVR Moldova	5	-	5
TVC 21	3	-	3
Moldova 1	4	5	9
R Live TV	4	10	14
N4	4	4	8
Jurnal TV	3	3	6
Canal Regional	Nu a difuzat dezbateri electorale		
PRO TV Chișinău	4	-	4
TV-Găgăuzia	4	4	8
TOTAL	34	26	60

Cele mai multe dezbateri electorale au fost organizate de „R Live TV” – 14 dezbateri.

Cele mai puține dezbateri electorale, ca număr, au fost organizate de „TV8” – 2 dezbateri.

1 SMA, „Canal Regional” nu a organizat dezbateri electorale în perioada de raport, deși s-a angajat prin Declarație.

4 SMA au admis devieri la organizarea dezbaterilor electorale.

2 SMA, „Moldova 1” și „R Live TV” au difuzat dezbaterile la altă oră decât cea indicată în Declarație.

1 SMA, „N4” a difuzat dezbateri electorale în alte zile decât cele indicate în Declarație.

3 SMA, „TVR Moldova”, „R Live TV” și „TV-Găgăuzia” au admis anumite derogări de la regulile de desfășurare a dezbaterilor care pot fi catalogate drept nerespectare a principiului echității.

Moderatorii dezbaterilor de la „N4” au demonstrat în câteva rânduri lipsă de imparțialitate.

IV. Rezultate comparative și concluzii

În concluzie menționăm următoarele:

- În perioada 20 septembrie – 18 octombrie, SMA supuse controlului au difuzat în cadrul programelor de știri și actualități 1 111 subiecte cu caracter electoral în volum total de 40 de ore 14 min. 34 sec., ceea ce constituie 18,8 % din durata totală a buletinelor informative difuzate în perioada de raport.
- Cele mai multe subiecte electorale au fost difuzate de „Cinema 1”, 136 de subiecte, iar cele mai puține – de „SOR-TV” – 5 subiecte.
- Protagonistii cu cele mai multe prezențe au fost concurenții electorali (35,9 %), iar cele mai puține prezențe le-au revenit participanților la referendum – 6,1 % și experților (5 %).
- Volumul total de timp alocat concurenților electorali a fost de 10 ore 31 min. și 54 sec. (26,2 % din durata totală a subiectelor cu caracter electoral). Ca durată de reflectare, cel mai mult spațiu alocat concurenților electorali a fost repartizat de „Cinema 1” – 2 ore 24 min. 15 sec., iar cel mai puțin timp a fost alocat de „SOR-TV” – 02 min. 19 sec. Ca frecvență, cele mai multe apariții ale concurenților electorali au fost înregistrate la „PRO TV Chișinău” – cu 220 de apariții (16 %), fiind urmat de „TVR Moldova” – cu 147 de apariții (10,7 %). Cele mai puține apariții le-au înregistrat „SOR-TV” – cu 11 apariții (0,8 %) și „Canal Regional” – cu 10 apariții (0,7 %).
- În perioada de raport, volumul total de timp alocat participanților la referendum a fost de 54 min. și 16 sec., ceea ce constituie o pondere din 2,2 % din durata totală a subiectelor cu caracter electoral. Ca frecvență, cele mai multe apariții ale participanților la referendum au fost înregistrate la „Media TV” – cu 38 apariții (16,3 %), fiind urmat de „TV-Găgăuzia” și „Exclusiv TV”, fiecare cu câte 30 de apariții (12,9 %). Cele mai puține apariții le-a înregistrat „TVC 21” – 1 apariție (0,4 %). Ca durată de reflectare, cel mai mult spațiu alocat participanților la referendum a fost repartizat de „Cinema 1” – 13 min. 29 sec., iar cel mai puțin timp a fost alocat de „TVC 21” – 21 sec.
- În perioada de raport SMA monitorizate au difuzat, cumulativ, 227 de subiecte conflictuale, dintre care 210 subiecte (92,5 %) au fost prezentate corect și echilibrat, asigurând pluralismul de surse și opinii, iar 17 subiecte conflictuale (7,5 %) au fost prezentate dezechilibrat, fără a fi prezentate pozițiile părților acuzate.
 - Per ansamblu, subiectele electorale difuzate de SMA au fost parțial echilibrate din perspectiva de gen, majoritatea protagoniștilor/surselor citate fiind de sex masculin – 1729 surse (58,4 %), celor de sex feminin revenindu-le – 1232 de apariții (41,6 %).